
Zala Megyei Önkormányzat Közlönye

XXV. évf. 10. szám

2014. október 31.

TARTALOM

I. SZEMÉLYI RÉSZ

50/2014. (X.30.) KH	A Zala Megyei Közgyűlés szakbizottságainak megválasztása.	3
52/2014. (X.30.) KH	Képviselő delegálása az M9 Térségi Fejlesztési Tanácsba.	4
53/2014. (X.30.) KH	A Zala Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórumba történt delegálás módosítása.	4

II. A KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI

49/2014. (X.30.) KH	Napirend megállapítása.	5
51/2014. (X.30.) KH	Zala Megye Integrált Területi Programjának és Fejlesztési Tervének (2014-2020) elfogadása.	5

III. TÁJÉKOZTATÓ

Zala Megye Integrált Területi Programja és Fejlesztési Terve (2014-2020).	6
---	---

I. SZEMÉLYI RÉSZ

A Zala Megyei Közgyűlés szakbizottságainak megválasztása

50/2014. (X.30.) KH

A Zala Megyei Közgyűlés

1. Jogi és Ügyrendi Bizottsága
elnökének: Dr. Fekete Zoltánt
alelnökének: Selmeczy Zsuzsannát
képviselő tagjának: Nagyné Csizmadia Valéria Évát
nem képviselő tagjainak: Kocsis Ferencnét
Horváth Zoltánt

2. Nemzetiségi Bizottsága
elnökének: Vajda Lászlót
alelnökének: Nagy Zoltánt
képviselő tagjának: Martinecz Arankát
nem képviselő tagjainak: Dobri Lajost
Brunner Tibort

3. Pénzügyi Bizottsága
elnökének: Zakó Lászlót
alelnökének: Pintér Lászlót
képviselő tagjának: Góra Balázst
nem képviselő tagjának: Vincze Tibort
Laki Józsefet

4. Térségfejlesztési Bizottsága
elnökének: Fodor Márkot
alelnökének: Dr. Fekete Zoltánt
képviselő tagjainak: Martinecz Arankát
Nagy Kálmánt
Strázsai Zoltánt
Völgyi Zoltánt
nem képviselő tagjainak: Pálinkás Róbertet
Kaj Istvánt
Fertig Istvánt
Szabó Pétert
Boronyák Józsefet

megválasztotta.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Pál Attila, a közgyűlés elnöke

Képviselő delegálása az M9 Térségi Fejlesztési Tanácsba

52/2014. (X.30.) KH

A Zala Megyei Közgyűlés

1. az „M9” Térségi Fejlesztési Tanácsba a Zala Megyei Közgyűlést képviselő tagnak Nagy Kálmán közgyűlési képviselőt delegálja,
2. felkéri elnökét az elfogadott határozat M9 Térségi Fejlesztési Tanács tagjaival való közlésére.

Határidő: 1. pont: azonnal

2. pont: 2014. november 5.

Felelős: Dr. Pál Attila, a közgyűlés elnöke

A Zala Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórumba történt delegálás módosítása

53/2014. (X.30.) KH

A Zala Megyei Közgyűlés 48/2014. (X.27.) KH számú határozatát módosítja és a Zala Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum tagjának Nagy Kálmán képviselő helyett Fodor Márk képviselőt delegálja.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Pál Attila, a közgyűlés elnöke

II. A KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI

Napirend megállapítása

49/2014. (X.30.) KH

A Zala Megyei Közgyűlés az elnök által előterjesztett napirendet elfogadja azzal, hogy 1. napirendi pontként napirendjére veszi „A Zala Megyei Közgyűlés Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 3/2004. (II.20.) ÖR számú rendelet módosítása” című, 5 napirendi pontként napirendjére veszi „A Zala Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórumba történt delegálás módosítása” című előterjesztéseket.

Zala Megye Integrált Területi Programjának és Fejlesztési Tervének (2014-2020) elfogadása

51/2014. (X.30.) KH

A Zala Megyei Közgyűlés az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja Zala Megye Integrált Területi Programját és Fejlesztési Tervét (2014-2020).

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Pál Attila, a közgyűlés elnöke

III. TÁJÉKOZTATÓ

ZALA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT

ZALA MEGYEI INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM

ÉS FEJLESZTÉSI TERV (2014-2020)

A TOP 5.0, illetve az ahhoz kapcsolódó szakmai követelményrendszerek tervezete (2014. október 10-i változat), valamint az NGM 2014. július 31-i iránymutatása alapján készített változat

2014. OKTÓBER 22.

Tartalomjegyzék

<u>1. Az Integrált területi program (ITP) készítésének célja, tervezésének körülményei</u>	8
<u>2. Az integrált területi program (ITP) stratégiája és beavatkozási logikája</u>	11
<u>2.1. ITP beavatkozási logikája és struktúrája</u>	11
<u>2.2. Az integrált területi program viszonya az uniós, nemzeti és megyei fejlesztési dokumentumokhoz</u> ..	14
<u>2.3. Területi célokhoz és térségi fejlesztési szükségletekhez való hozzájárulás</u>	20
<u>2.4. Az ITP külső kapcsolatrendszere</u>	25
<u>3. ITP projektsomagok leírása</u>	30
<u>3.1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektsomag</u>	32
<u>3.2. Zalai turizmusfejlesztési projektsomag</u>	37
<u>3.3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektsomag</u>	41
<u>3.4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektsomag</u>	45
<u>3.5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektsomag</u>	50
<u>3.6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektsomag</u>	53
<u>3.7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektsomag</u>	55
<u>4. A horizontális elvek érvényesülése az ITP fejlesztéseiben</u>	59
<u>5. Kockázatelemzés</u>	61
<u>6. Az ITP végrehajtásának módja</u>	63
<u>6.1. Végrehajtási funkciók és szervezeti megoldások</u>	63
<u>6.2. Szükséges kapacitások</u>	65
<u>6.3. Monitoring és értékelés</u>	65

1. Az Integrált területi program (ITP) készítésének célja, tervezésének körülményei

A 2014-2020-as tervezési időszakra szóló Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) abból indul ki, hogy az ország különböző területei eltérő társadalmi, gazdasági és környezeti adottságokkal rendelkeznek, így eltérő fejlődési potenciál rejlik bennük. A TOP a korábbi fejlesztéspolitikai tapasztalatokra alapozva egy olyan területi beavatkozási logikát alakított ki, ami megyei szintű forrásallokációra támaszkodva a fejlesztések tervezésének területi decentralizálását tette lehetővé.

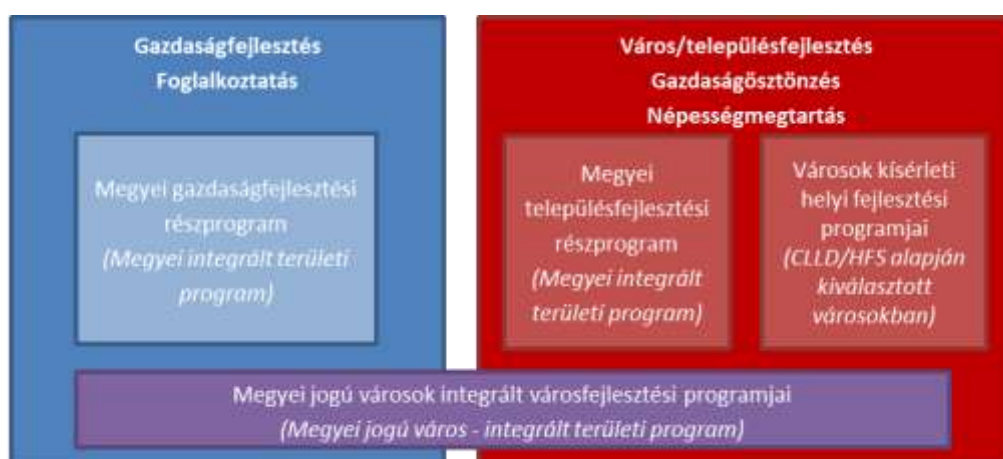
A Partnerségi Megállapodás¹ alapján alapvetően három alapelv mentén lehet kijelölni a térségileg decentralizált területi fejlesztéseket:

- 1) önkormányzatok jogilag meghatározott kompetenciái – azaz a TOP fejlesztések kedvezményezettjei döntően az önkormányzatok legyenek;
- 2) fejlesztések mérete – azaz a TOP elsősorban térségi és helyi jelentőségű fejlesztéseket finanszírozzon;
- 3) fejlesztések térségi integrációja – a TOP fejlesztései területileg összehangolva valósuljanak meg.

A nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően a TOP beavatkozások elsősorban a gazdaságfejlesztést és a foglalkoztatást, valamint ehhez kapcsolódóan az ezen célkitűzéseket segítő társadalmi és infrastrukturális fejlesztéseket kell, hogy szolgálják.²

A 18 - kevésbé fejlett régióban található - megyében megvalósuló TOP kereteire a megyei önkormányzatoknak és a megyei jogú városoknak van tervezési kompetenciája. A megyei önkormányzatok megyei integrált területi programokat (ITP), ennek keretében pedig gazdaságfejlesztési részprogramot, valamint a kiegyenlített gazdasági térszerkezet és településszerkezet kialakulását elősegítő településfejlesztési részprogramot állítanak össze. Ezzel párhuzamosan a megyei jogú városok önkormányzatai is saját integrált területi programokat készítenek, amelyeket összehangolnak a megyei tervezési dokumentumokkal. A TOP és az ITP-k kidolgozásához átadott, a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH) által készített útmutató alapján a TOP területi tervezési és végrehajtási modellje a következőképp áll össze:

A TOP területi tervezési és végrehajtási modellje

Forrás: TOP 5.0; és NTH: Útmutató a megyei integrált területi programok kidolgozásához és megvalósításához (munkaanyag) I. fejezet 1. ábrája alapján készített saját ábra

¹ TOP 5.0. alapján.

² NTH: Útmutató a megyei integrált területi programok kidolgozásához és megvalósításához (munkaanyag)

A Zala Megyei Önkormányzat, illetve a Zala megyei megyei jogú városok tervezési jogkörében készülő fejlesztési programok 1298/2014. (V.5.) kormányhatározat szerinti indikatív forrásait a következő táblázat tartalmazza.

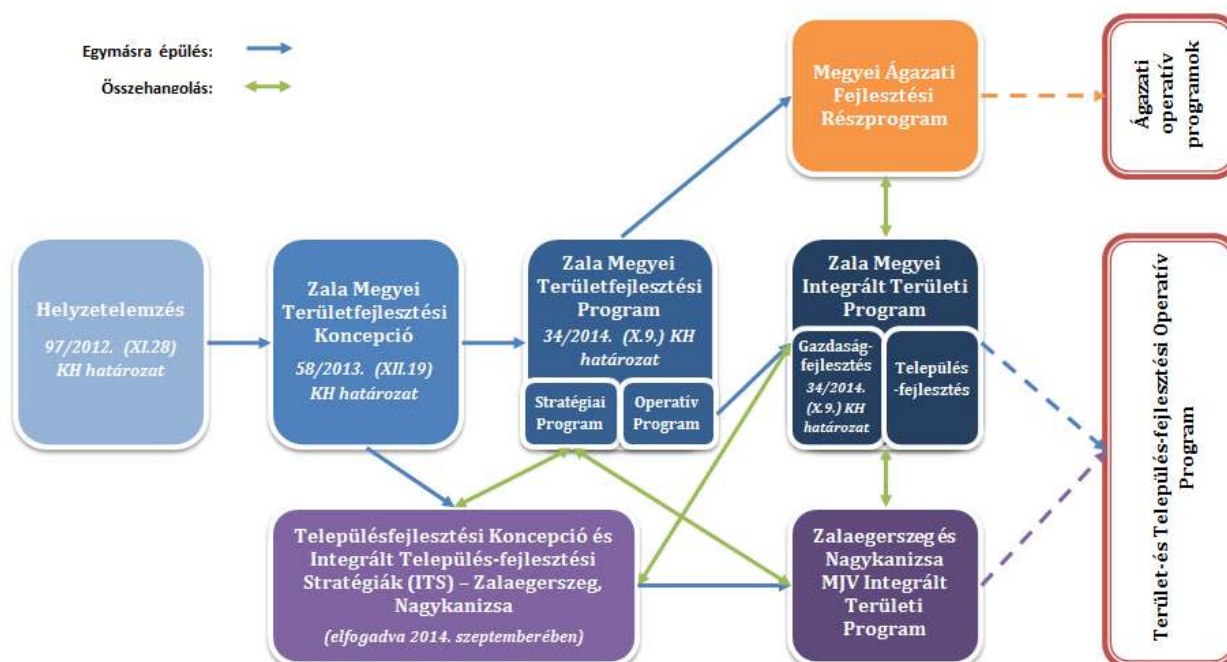
A Zala megyében rendelkezésre álló, TOP keretből származó fejlesztési források indikatív kerete a tervező szervezet szerinti megosztásban

Zala Megyei Önkormányzat integrált területi programja		Nagykanizsa megyei jogú város integrált területi programja (millió Ft)	Zalaegerszeg megyei jogú város integrált területi programja (millió Ft)
Gazdaságfejlesztési részprogram (millió Ft)	Településfejlesztési részprogram (millió Ft)		
15 228,9	11 832,3	7 477,8	10 547,3

Forrás: 1298/2014. (V.5.) kormányhatározat alapján készített saját táblázat

A Zala Megyei Integrált Területi Program megalapozásának folyamata a következőképp foglalható össze:

A Zala megyei tervezés folyamata

Forrás: saját ábra

Az ágazati és területi operatív programok megyei szintű forrásainak tervezését a Zala Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemzés (97/2012. (XI.28) KH számú Zala Megyei Közgyűlés határozattal elfogadott) munkarésze alapozta meg. A Zala Megyei Területfejlesztési Konceptió teljes és végleges változatát 2013 végén fogadta el a Zala Megyei Közgyűlés (58/2013. (XII.19.) KH). Ez jelentette a kiindulópontot a Zala Megyei Területfejlesztési Program Stratégiai és Operatív Programrészeihez, amelyek 2014. október 9-én, a 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal kerültek elfogadásra.

A Zala Megyei Integrált Területi Program tervezése során a Zala Megyei Önkormányzat felel a koordinációért. Az Önkormányzat az illetékességi területén működő települési önkormányzatok fejlesztési igényeit a 2013 ősze óta az önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek számára egyaránt több körben kiküldött kérdőívek segítségével gyűjtötte össze – az utolsó körös felmérés a TOP aktuális verziójának megfelelően 2014

augusztusában zajlott le. Ezzel párhuzamosan az Önkormányzat a Széchenyi Programirodával közös szervezésben 2014 első felében hat³ konferenciát és konzultációt, októberben pedig további egy rendezvényt

szervezett tájékoztatási és a fejlesztések összehangolása céljából. A megyei jogú városokkal való egyeztetések a Zala Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum keretében valósultak meg. Az ITP Gazdaságfejlesztési⁴ és Településfejlesztési Részdokumentumainak, valamint a Zala megye ágazati operatív programokhoz kapcsolódó területfejlesztési részdokumentum összeállításában a Cseszt Regélő Nonprofit Kft. és a HÉTFA Elemző Központ Kft. vett részt.

A Zala Megyei Integrált Területi Program szerkezetét tekintve követi a Nemzetgazdasági Minisztérium Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH) által 2014. július 31-én megjelentetett, „Útmutató a megyei területi programok kidolgozásához és megvalósításához” című dokumentumban megadott szempontokat, illetve illeszkedik a tervezés körülményeit meghatározó jogszabályok és hatályos dokumentumok⁵ elvárásaihoz.

---

³ 2014. január 30. – Zalaegerszeg (gazdaságfejlesztés); 2014. február 7. – Zalaszentgrót (mezőgazdaság és munkahelyteremtés); 2014. február 12. – Keszthely (turizmusfejlesztés); 2014. február 14. – Zalaegerszeg (konzultáció); 2014. március 26. – Nagykanizsa (megújuló energia, K+F, határon átnyúló együttműködés); 2014. április 16. – Lenti (vidékfejlesztés).

⁴ A Zala Megye Gazdaságfejlesztési Részdokumentuma a 2014. október 9-i Zala Megyei Közgyűlés ülésén, a 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal került elfogadásra.

⁵ A tervezés körülményeit befolyásoló jogszabályok, hatályos dokumentumok:

- 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról
- 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól
- 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozat a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról
- 1121/2013. (III. 11.) Korm. határozat a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának előfeltételeiként meghatározott ex-ante kondicionalitások teljesítésével összefüggő feladatokról
- 1143/2013. (III. 21.) Korm. határozat a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó programok indikatív prioritásairól
- 1545/2013. (VIII. 15.) Korm. határozat az európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának módjáról
- 1814/2013. (XI. 14.) Korm. határozat a 2014–2020-as európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának szervezeti kereteiről és az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó egyes feladat és hatáskörökről, és az e-közigazgatás fejlesztésének jövőbeni irányairól
- 2018/2013. (XII. 29.) Korm. határozat a gazdaságfejlesztési célokat szolgáló operatív programok esetében az integrált területi beruházás eszköz alkalmazásának módjáról, valamint az eszköz használatához szükséges feltételekről
- 1058/2014. (II. 11.) Korm. határozat a „Társadalmi és gazdasági felzárkózás által vezérelt térségi integrált program” megtervezéséhez kapcsolódó feladatokról
- 1085/2014. (II. 28.) Korm. határozat a közreműködő szervezetek útján ellátott feladatokkal kapcsolatos egyes koncepcionális kérdésekről
- 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat a 2014–2020 közötti időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról
- A Kormány 1831/2013. (XI. 14.) Korm. határozata a 2014–2020 közötti időszakban a Terület-és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról, valamint a 2014–2020 közötti források területi koordinációjának kereteiről szóló 1115/2013. (III. 8.) Korm. határozat módosításáról.
- a 2014-20-as operatív programok egyeztetési anyagai
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 5.0 változata
- „Útmutató a megyei integrált területi programok kidolgozásához és megvalósításához” módszertani segédlettel és tervezési sablonnal – indikatív tartalmú munkaanyag (Nemzetgazdasági Minisztérium, 2014. július 31.)

2. Az integrált területi program (ITP) stratégiája és beavatkozási logikája

2.1. ITP beavatkozási logikája és struktúrája

A Zala Megyei Integrált Területi Program célja a TOP keretében rendelkezésre álló területi gazdaságfejlesztési és településfejlesztési források hatékony, egymást erősítő megtervezése a korábbi egyeztetési folyamatok során kialakított Területfejlesztési Koncepció és Területfejlesztés Program által megjelölt célok mentén. A Zala Megyei Önkormányzat által tervezhető források összesen hét projektcsomag mentén szolgálják azt a célt, hogy Zala Megye 2020-ra a munka, a polgári gyarapodás és a versenyképes térségi gazdaság szinonimájává váljon.

Zala Megye Területfejlesztési Koncepciója a megye fejlesztésének 2030-as jövőképét, azaz fő hosszú távú célját a „Gazdag és harmonikusan fejlődő, zöld Zala” megteremtésében fogalmazza meg. A Koncepció három átfogó célt és hét, 2014-2020-ra vonatkozó stratégiai ágazati célt jelölt ki a megye számára:

- I. Jól működő, fejlett gazdaság kialakítását
  - 1.) KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése
  - 2.) Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése
  - 3.) Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése
- II. A foglalkoztatás bővítését és a társadalmi kohézió erősítését
  - 4.) A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer
  - 5.) Társadalmi depresszió kezelése és felkészítés a munkára
- III. Élhető Zala megye kialakítását.
  - 6.) Egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet
  - 7.) Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, egyenlőtlenségek csökkentése

A Zala megyei ITP a TOP 2014. májusi 5.0 változatával összhangban összesen hét, gazdaság- és településfejlesztési projektcsomagot határoz meg:

1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag
2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag
3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag
4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag
5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag
6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag
7. Otthonunk Zala - közösségerősítő projektcsomag

A projektcsomagok gazdaság- és településfejlesztési részprogramonkénti felosztását az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Zala megyei Integrált Területi Program tervezett gazdaságfejlesztési projektcsomagjai, és azok illeszkedése a TOP intézkedésekhez

Projektcsomag	TOP 5.0 intézkedés	Megyei fejlesztési alprogram	Támogatási keretösszeg
1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési	I.1. Foglalkoztatás-bővítést segítő önkormányzati gazdasági infrastruktúra-fejlesztés	1.1. Ipari parkok, inkubátorházak és logisztikai központok fejlesztése	1 736 185 751

Projektcsomag	TOP 5.0 intézkedés	Megyei fejlesztési alprogram	Támogatási keretösszeg
projektcsomag	I.2. Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	1.2. Zalai Beruházás-ösztönzési Program	100 000 000
	I.3. A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	1.3. A zalai munkaerőpiaci vonzasközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közúti fejlesztések	3 950 000 000 ⁶
		1.4. A zalai munkaerőpiaci vonzasközpontok elérhetőségét szolgáló hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztések	900 000 000
2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag	I.2. Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	2.1. Kiemelt megyei jelentőségű turisztikai szolgáltatás-fejlesztés	2 800 000 000
		2.2. Új munkahelyteremtést célzó KKV beruházások kis összegű támogatása a turizmusgazdaságban	1 068 216 261
3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag	I.1. Foglalkoztatás-bővítést segítő önkormányzati gazdasági infrastruktúra-fejlesztés	3.1. Alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések komplex beruházásainak támogatása	500 000 000
	I.2. Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	3.2. Új munkahelyteremtést célzó térségspecifikus KKV beruházások támogatása	1 000 000 000
	VI.2. A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	3.3. Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet kialakítása, működtetése és műveletei	685 328 875
4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag	VI.1. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	4.1. Kiemelt megyei jelentőségű foglalkoztatás-bővítő fejlesztésekhez kapcsolódó munkaerő-piaci műveletek	229 915 133
		4.2. Zalai innovatív foglalkoztatási paktum	1 114 671 125
		4.3. Zalai Fecskeház Program	400 000 000
		4.4. Zalai Talentum program	250 000 000
	VI.2. A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	4.5. A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program	494 586 258
Mindösszesen			15 228 903 403

Forrás: 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal elfogadott Zala Megyei Gazdaságfejlesztési Részdokumentum

A gazdaságfejlesztési program műveleteihez szorosan kapcsolódnak a megyei településfejlesztési program műveletei, melyeket az alábbi táblázatban áttekintő jelleggel mutatunk be:

⁶ Zala megye sajátos aprófalvas településszerkezete indokolja, hogy a közúti és hivatásforgalmi kerékpárúti fejlesztések a megyének előzetesen allokált forrásokon túli mértékű támogatással valósuljanak meg.

Zala megyei Integrált Területi Program tervezett településfejlesztési projektcsomagjai, és azok illeszkedése a TOP intézkedésekhez

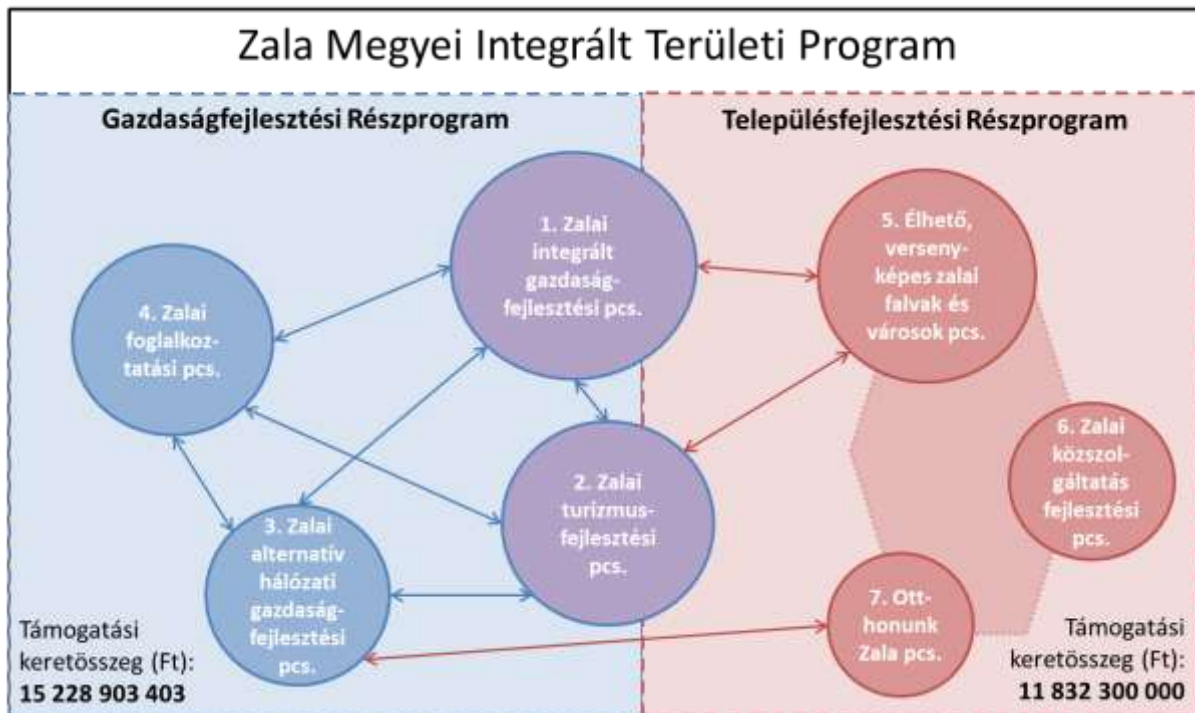
Projektcsomag	TOP 5.0 intézkedés	Megyei fejlesztési alprogram	Támogatási keretösszeg (NGM-NTH közlés szerint)
1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag	I.4. A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	1.6. Bölcsőde és óvoda-fejlesztés	1 706 079 915
2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag	II.2. Vonzerőfejlesztés, kulturális és természeti örökség fejlesztése	2.3. Zalai turisztikai vonzerő-fejlesztés	1 392 679 896
5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag	II.1. Vállalkozásoknak és lakosságnak vonzó települési környezet kialakítása	5.1. Városfejlesztés	2 450 319 707
	III.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	5.2. Városi közlekedésfejlesztés	1 950 553 897
	III.2. A települési önkormányzat infrastrukturális létesítményekben az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás támogatása	5.3. Városi energiahatékonyság	2 134 529 634
	IV.4. Leromlott városi területek rehabilitációja	5.4. Szociális városrehabilitáció – ERFA fejlesztések	606 065 638
	VI.3. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	5.5. Szociális városrehabilitáció – ESZA fejlesztések	217 881 020
	V.1. Kulturális és közösségi terek fejlesztése-infrastrukturális beruházások a városi CLLD-kben (ERFA)		
	V.2. A városi CLLD-k közösségi és kulturális fejlesztéseire kapcsolódó, illetve azokat támogató beavatkozások (ESZA)		
6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag	IV.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	6.1. Egészségügyi alapellátás fejlesztések	404 636 181
	IV.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	6.2. Szociális alapellátás fejlesztése	404 636 181
	IV.3. Térségi és helyi közszolgáltatást nyújtó egyéb intézmények infrastruktúra-fejlesztése	6.3. Akadálymentesítés	190 905 275
7. Otthonunk Zala - közösségerősítő projektcsomag	VI.4. A helyi identitás és kohézió erősítése	7.1. A megyei identitást és összetartozást erősítő kiemelt programok	374 012 655
		7.2. Helyi közösségerősítő programok	
		7.3. Civil szervezetek erősítése	
Mindösszesen			11 832 300 000

Forrás: 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal elfogadott Zala Megyei Gazdaságfejlesztési Részdokumentum

A projektcsomagok a korábban kidolgozott Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció és annak megalapozó Helyzetelemzés részdokumentuma, valamint a Zala Megyei Területfejlesztési Program célkitűzései mentén kerültek kialakításra.

A gazdaságfejlesztési és településfejlesztési projektsomagok közötti fő különbség, hogy míg a gazdaságfejlesztési projektsomagok területileg is kapcsolódnak (egy vezérprojekt köré épülő támogató projektek segítségével), addig a településfejlesztési projektsomagok esetében az integráció tematikus alapon (vagyis különböző területeken való hasonló fejlesztések végrehajtásával) valósul meg. A gazdaságfejlesztési és településfejlesztési projektsomagok részprogramon belüli, illetve a részprogramok közötti kapcsolódásait mutatja be az alábbi ábra.

A gazdaságfejlesztési és településfejlesztési projektsomagok közötti kapcsolatok

Forrás: saját ábra

Az ábrán látható, hogy a gazdaságfejlesztési és településfejlesztési részprogramok egymással erősen összefonódnak. A tervezés során kiemelt célunk volt, hogy a projektsomagok együttesen, egymást erősítve fejlesszék a megyét, vagyis az integráció ne csak a részprogramokon belül, hanem azok közötti is jelenjen meg. Két projektsomag – a 1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési és a 2. Zalai turizmusfejlesztési – mind a gazdaságfejlesztési, mind a településfejlesztési részprogramot támogatja. Az 1. projektsomagnál a bölcsődei és óvodai fejlesztések, míg a 2. projektsomag esetében a turisztikai vonzerő-fejlesztések illeszkednek egyszerre a településfejlesztési célokhoz, miközben a gazdaságfejlesztést egyaránt szolgálják. A településfejlesztési részprogram projektsomagjai közül ugyanakkor az 5. és 7. projektsomag a gazdaságfejlesztési projektekhez is kapcsolódik, azok hatását erősítve. Összességében elmondható, hogy a településfejlesztési projektsomagok általánosságban véve ugyan tematikusak, de az integrált jellegű gazdaságfejlesztési projektsomagokhoz is illeszkednek. A gazdaságfejlesztési projektsomagok mindegyike között ezzel együtt kölcsönös összefonódás látható, így a hét projektsomag koherens fejlesztési irányt jelöl ki Zala megye számára.

2.2. Az integrált területi program viszonya az uniós, nemzeti és megyei fejlesztési dokumentumokhoz

Az ITP megtervezésének kiemelt szempontja a korábbi tervezési dokumentumok, illetve a nemzeti és uniós célkitűzésekhez való illeszkedés volt.

2.2.1. Illeszkedés és hozzájárulás a megyei területfejlesztési koncepcióhoz, programhoz és célkitűzésekhez

Zala Megye Területfejlesztési Koncepciója a megye fejlesztésének 2030-as jövőképét, azaz fő hosszú távú célját a „Gazdag és harmonikusan fejlődő, zöld Zala” megteremtésében fogalmazza meg. Az ITP kialakítása során a megyei területfejlesztési koncepció célrendszerében elhelyezve az egyes projektek a stratégiai ágazati célokhoz igazítottak, ezzel együtt pedig a teljes célrendszert (jövőkép, átfogó cél, stratégiai ágazati cél, 2014-2020-as megyei prioritások, stratégiai területi célok és horizontális célok) támogatják. A Koncepció összesen hét, 2014-2020-ra vonatkozó stratégiai ágazati célt (ezek egyben a Zala Megyei Területfejlesztési Program céljait is jelentik) jelölt ki a megye számára.

Az egyes projektcsomagok a Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció stratégiai ágazati céljaihoz való kapcsolódását, illetve a kapcsolódás erősségét mutatja az alábbi táblázat.

Az ITP projektcsomagjainak kapcsolódása és a kapcsolódás erőssége a Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció stratégiai ágazati céljaihoz

Stratégiai ágazati cél	Gazdaságfejlesztési projektcsomagok	Településfejlesztési projektcsomagok
1.) KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok aktivitásának élénkítése	s kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag	vetett kapcsolódás: Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag
2.) Jövő centrikus, piacképes gazdasági tevékenységek fejlesztése	s kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag	vetett kapcsolódás: Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag
3.) Hagyományokon alapuló gazdasági ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése	s kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag	vetett kapcsolódás: Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag
4.) A jövő iparágait és a hagyományos ágazatokat támogató rugalmas képzési rendszer	s kapcsolódás: Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag vetett kapcsolódás: Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag	vetett kapcsolódás: Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag
5.) Társadalmi depresszió kezelése és felkészítés a munkára	s kapcsolódás: Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag vetett kapcsolódás: Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag	s kapcsolódás: Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag vetett kapcsolódás: Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag
6.) Egészséges, vonzó,	vetett kapcsolódás:	s kapcsolódás:

Stratégiai ágazati cél	Gazdaságfejlesztési projektcsomagok	Településfejlesztési projektcsomagok
emberközpontú épített- és természeti környezet	Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag (áttételes kapcsolat)	Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag vetett kapcsolódás: Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag
7.) Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatásrendszer, egyenlőtlenségek csökkentése	s kapcsolódás: Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag	s kapcsolódás: Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag

A gazdaságfejlesztési részprogram vezérprojektjei⁷ egyrészt a Területfejlesztési Koncepcióban (58/2013. (XII.19.) KH) megjelölt területi célokat (Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése; Dél-Zala diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja; Zala balatoni térsége kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése) támogatják, másrészt kiemelten a foglalkoztatási, valamint a fenntartható közlekedés horizontális céljaihoz járulnak hozzá.

A településfejlesztési részprogram esetében is kijelölhetőek azok a kulcsfontosságú projektek,⁸ amelyek elsődleges tematikus fókuszuk tekintetében. Ezen projektek fókuszja az Élhető Zala megye átfogó céljának támogatása mellett erősen támogatja különösen a következő horizontális célokat: foglalkoztatás növelése (1.); a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség társadalmi, gazdasági felemelkedésének és beilleszkedésének előmozdítása (2.); a környezet védelme, a hatékony erőforrás-felhasználás elősegítése (6.); a fenntartható közlekedés támogatása, szűk keresztmetszetek felszámolása kulcsfontosságú infrastrukturális hálózatokban (7.).

2.2.2. Illeszkedés és hozzájárulás a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programban rögzített uniós és nemzeti célkitűzésekhez

A Zala Megyei Integrált Területi Program összeállítására úgy került sor, hogy a megvalósítandó projektek céljukban és eszközeikben illeszkedjenek, tartalmukban pedig járuljanak hozzá a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programhoz, illetve uniós és nemzeti célkitűzésekhez. Az ITP projektek és a célkitűzések közötti kapcsolódást az alábbi táblázat mutatja be.

⁷ Az egyes vezérprojektek bemutatását lásd a projektcsomagok leírása fejezeteknél.

⁸ A településfejlesztési projektcsomagok kulcsfontosságú fejlesztéseinek bemutatását lásd a projektcsomagok leírása fejezeteknél.

ITP projektsomagok hozzájárulása a TOP, uniós és nemzeti célkitűzésekhez

TOP prioritási tengely	EU tematikus célkitűzés	Beruházási prioritások (EU prioritás)	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi (nemzeti) célkitűzések	TOP eredménymutatók (várt eredmények)	Kapcsolódó ITP projektsomag
1. Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	(8) A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése	ERFA rendelet 5. cikk 8 (b): a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását	Térségi gazdasági környezet fejlesztése a gazdasági aktivitás növelése érdekében	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közsféra adatai nélkül	1. Zala integrált gazdaságfejlesztési projektsomag 2. Zalai turizmusfejlesztési projektsomag 3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektsomag
		8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) alkalmazási körén kívül esnek	Kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérését segítő szolgáltatások bővítése	Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek aránya	1. Zala integrált gazdaságfejlesztési projektsomag
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	(6) a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása	ERFA rendelet 5. cikk 6(e): a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaovezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása	Vállalkozások és lakosság számára vonzó települési környezet kialakítása	Elégedettség a települési (lakó)környezet minőségével (vállalkozások, lakosság)	5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektsomag
		ERFA 5. cikk (6) c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése	A kulturális és természeti örökségre épülő turizmusban rejlő térségi potenciál kiaknázása	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi)	2. Zalai turizmusfejlesztési projektsomag
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	ERFA rendelet 5. cikk 4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását	Környezetbarát közlekedési rendszerek fejlesztése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)	5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektsomag

TOP prioritási tengely	EU tematikus célkitűzés	Beruházási prioritások (EU prioritás)	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi (nemzeti) célkitűzések	TOP eredménymutatók (várt eredmények)	Kapcsolódó ITP projektcsomag
		ERFA rendelet 5. cikk 4 (c): az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is	A települési önkormányzatok energiahatékonyságának fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése	A megtakarított energia mennyisége A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energiafogyasztáson belül	
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	(9) a társadalmi együttműködés előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem	9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra	Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybevevők száma	6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag
		9 (b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása	A leromlott városi területeken és városi külterületeken élő alacsony státuszú családok, romák életkörülményeinek javítása	Szociális város-rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag
5. Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD)	(9) a társadalmi együttműködés előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem	9) d) a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások	Erősebb kohézió megteremtése a városi közösségekben a helyi közösségszervezés és kulturális kínálatbővítés segítségével	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	CLLD (nem része az ITP-nek)
	(9) a társadalmi együttműködés előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem	3.cikk (1) b) vi: közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák		A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma					

TOP prioritási tengely	EU tematikus célkitűzés	Beruházási prioritások (EU prioritás)	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi (nemzeti) célkitűzések	TOP eredménymutatók (várt eredmények)	Kapcsolódó ITP projektcsomag
6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, foglalkoztatás ösztönzés, társadalmi együttműködés	(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése	ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i): munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén	A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)	3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag 4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomagok
				A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)	
				A támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma (programspecifikus indikátor)	
	(9) a társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység és hátrányos helyzetű megkülönböztetés elleni küzdelem	ESZA rendelet 3. cikk (1) b) i): az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében	A leromlott városi területeken élő alacsony státuszú családok, romák életésélyeinek javítása	A program keretében jobb életkilátással kikerültek száma	5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag
Társadalmi aktivitás, társadalmi összetartozás növelése helyi szinten				Szociális partnerek vagy NGO-k által részben vagy teljesen végrehajtott projektekben résztvevők száma	7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag

Forrás: TOP 5.0; és NTH: Útmutató a megyei integrált területi programok kidolgozásához és megvalósításához (munkaanyag) I. fejezet 1. táblázata alapján készített saját táblázat

Az ITP-ben meghatározott gazdaságfejlesztési projektcsomagok a TOP eredménymutatók közül elsősorban a 15-64 éves foglalkoztatottak (közsféra nélküli) számának növekedését támogatják. A településfejlesztési projektcsomagok további egyéb eredménymutató értékének javításához is hozzájárulnak, így különösen a napközbeni ellátásban részesülő gyermekek számának növeléséhez, a települési környezet minőségével való elégedettség javításához, a kerékpáros, vagy közösségi közlekedési módot választók részarányának növeléséhez, a primer energia felhasználás célkitűzésének eléréséhez, a szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élő minél nagyobb létszámú lakosság eléréséhez, illetve a leromlott városi területeken élő családok, romák életkörülményeinek javításához.

2.3. Területi célokhoz és térségi fejlesztési szükségletekhez való hozzájárulás

Az Zala megyei ITP projektcsomagjainak indokoltsága a Zala Megye Területfejlesztési Koncepciójának Helyzetelemzése, illetve Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció, valamint a Zala Megyei Területfejlesztési Program Stratégiai és Operatív Programrészeire támaszkodik.

Zala Megye Integrált Területi Program projektcsomagjainak indokoltsága

	Projektcsomag	Indokoltság
Gazdaságfejlesztési projektcsomagok	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag	<p>A projektcsomag átfogó célja a foglalkoztatás növelése a megyébe betelepülni szándékozó és a már a megyében működő vállalkozások számára vonzó befektetési és üzleti fejlődési környezet kialakítása révén. A projektcsomag szervesen kapcsolódik a két zalai megyei jogú város projektcsomagjaihoz, mivel a feldolgozóipar növekedésének elsődleges helyszínét e két város képezi. A gazdaság fejlesztésében a megye tradicionális iparágai – pl. fa- és bútoripar – mellett hangsúlyt kell helyezni a mechatronikai feldolgozóipari kapacitások fejlesztésére, a meglévő és új, környezetbarát gazdasági ágak továbbfejlesztésére.</p> <p>A projektcsomag kialakítását egyrészt az indokolja, hogy a megye területi elhelyezkedéséből és közlekedési kapcsolódásaiból fakadóan különösen alkalmas a külföldi piacokra exportáló feldolgozóipari beruházások megvalósítására. Ugyanakkor Zala megye export árbevétele 2010-ben 0,7%-át adta az ország összes export árbevételének, s az egy főre jutó export árbevétel 2010-ben egynegyede volt az országos értéknek. Ezek az adatok Zala megye relatív lemaradását igazolják. A projektcsomag kialakítását indokolja továbbá, hogy a nyugat-dunántúli megyékkel összehasonlítva Zalában relatíve magas a munkanélküliség és lassabb a gazdasági növekedés üteme. A megye iparszerkezete néhány nagyvállalat meghatározó gazdasági jelentősége miatt sérülékeny, amit a 2008 utáni gazdasági válság különösen nyilvánvalóvá tett.</p>
	2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag	<p>Zala megye elszámú kitorési területe a jelentős foglalkoztatási növekedési potenciállal rendelkező turizmus. A projektcsomag átfogó célja ezeknek a növekedési lehetőségeknek a realizálása a jelentős turisztikai attrakciók számának növelésével, új turisztikai termékcsomagok kialakításával, a turisztikai vállalkozások által nyújtott szolgáltatások körének bővítésével és minőségük javításával.</p> <p>A megye gyógy- és termálvizekben gazdag terület, így az egyik legfontosabb turisztikai vonzerőt az ezen természeti erőforrásra alapuló fürdők és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások jelentik. 2011-ben a zalai fürdők összes személyforgalma 2 814 430 fő volt, amivel a megye az ország fürdővendégeinek 8,78%-át fogadta be. A megye ökoturisztikai hasznosításra alkalmas jelentős területekkel is rendelkezik (pl. Kis-Balaton) és Hévíz révén képviselteti magát az UNESCO világörökségi helyszínnek várományosainak listáján. A falusi vendégfogadás feltételei szintén adottak, és lehetőség a zalai vendéglátó hagyományokra építve a gasztroturizmus fejlesztése. Az elmúlt években példaértékű ifjúsági turisztikai kapacitások épültek ki (pl. Zalaszabar, Nova), amik speciális célcsoportok növekvő mértékű fogadását teszik lehetővé.</p> <p>A projektcsomag megvalósításával Zala megye hozzá kíván járulni a Hévíz-Zalakaros-Keszthely-Zalacsány-Kehidakustány térség országos szinten is egyedülálló növekedési</p>

	Projektcsomag	Indokoltság
		potenciáljának a kiaknázásához, a kisebb jelentőségű egészség- és ökoturisztikai kapacitások fejlesztésével pedig a megyén belüli fejlettségi különbségek csökkentéséhez , a harmonikus térségi fejlődés feltételeinek megerősítéséhez.
	3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag	<p>A projektcsomag átfogó célja a zalai jelentőséggel bíró helyi élelmiszeripari termékek (pl. bor, pálinka, erdei termékek, gomba, vad) és kézműves termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének előmozdítása. Az elmúlt programozási időszakokban – az EMVA és a ROP támogatások révén – csak részben épültek ki azok a megyei fejlesztési kapacitások, amelyek működésének eredményeként az alternatív gazdaságfejlesztésben rejlő lehetőségeket a megye megfelelőképpen tudta volna kiaknázni. A jelentős rurális hagyományok és adottságok, ill. a megyében levő turisztikai lehetőségek ellenére rendkívül alacsony a helyi/térségi termékek és termékcsoportok száma, előállítási kapacitásaik gyengék, s nincs olyan szervezett kereskedelmi intézmény, ami biztosítaná ezek piacra jutását.</p> <p>A projektcsomag megvalósításával Zala megye hozzá kíván járulni a falusias adottságú megyén belüli térségek gazdasági fejlődéséhez, a vidéki térségek népesség-megtartásához, a lakosság egészséges, és fenntartható élelmiszer-ellátásához, a helyi termék rendszeres fogyasztásához, a kézműves termékek népszerűsítéséhez, a turisztikai centrumok és környezetük közti gazdasági együttműködési kapcsolatok erősödéséhez, továbbá a zalai identitás erősítéséhez.</p>
	4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag	<p>A projektcsomag átfogó célja a megye nagytérségi összehasonlításban rossz munkaerő-piaci helyzetének javítása. Zala megyében a munkanélküliségi ráta 2012-ben 11,8%-os volt, ami csaknem 1 százalékponttal haladta meg az országos szintet, a Nyugat-Dunántúli régió átlagához képest pedig 60%-al magasabb volt. A megye egyes falusias, periferikus térségeiben különösen jelentősek a foglalkoztatási problémák, amik települési szinten már nem kezelhetők megfelelő hatékonysággal. A foglalkoztatási gondok a pályakezdők körében hatványozottan jelentkeznek, a munkalehetőség hiánya mellett a letelepedés is nehézkes. A projektcsomag révén olyan egyedi, a vállalkozások fejlesztési igényeire gyorsan reagálni képes projektek valósulnak meg, amik révén a munkanélküliek – átképzéssel, tréningekkel – alkalmassá válnak az új munkahelyek betöltésére, földrajzi mobilitásuk javul, a pályakezdőket új munkahelyek mellett a letelepedésben is segítik.</p> <p>A projektcsomag egyes tevékenységei a Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának partnerségében valósulnak meg, kiegészítve a GINOP-ból megvalósítandó országos szervezésű foglalkoztatáspolitikai műveleteket.</p>
Településfejlesztési projektcsomagok	5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag	<p>A projektcsomag átfogó célja a Zalából való elvándorlás mértékének csökkentése, az ehhez szükséges lehetőségek bővítése és szolgáltatások fejlesztése, az ország más és különösen Nyugat-Európa elérhető közelségű térségeivel versenyezni képes, vonzó élet- és munkafeltételeket kínáló települési környezet kialakítása.</p> <p>Zala megyében a lakónépesség csökkenés az országos átlagot meghaladja. A népességcsökkenés mellett folyamatos az elvándorlás is: az országosan jó eredményű középiskolákból a diplomát szerző fiatalok nem térnek vissza. A gazdaságfejlesztési programok munkahelymegtartó intézkedésein túl szükség van ezért élhetőbb településekre, jobb települések közötti közlekedésre, és a funkcióhiányos kisvárosok fejlesztésére egyaránt. A megújuló zalai települések a fejlesztések eredményeként vonzóvá válhatnak új turisztikai célcsoportok számára is, akik egy része idővel a tartós letelepedésben is érintett lehet (pl. silver economy).</p> <p>A projektcsomag keretében a vállalkozásbarát és népességmegtartó településfejlesztések mellett, város-rehabilitáció, közlekedésfejlesztés és a helyi együttműködések támogató szociális közösségfejlesztés is megvalósul, melynek során különös hangsúlyt helyezünk a társadalmi felzárkóztatás területén mutatkozó kihívások megfelelő kezelésére.</p>
	6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag	A projektcsomag átfogó célja a zalai közszolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése a helyi lakosság életkörülményinek javítása érdekében.

	Projektcsomag	Indokoltság
		<p>Zala megyében a népesség egészségi állapota országos összehasonlításban kedvezőtlen, és különösen az aprófalvas térségek közszolgáltatásokkal való ellátottsága gyenge. A működő házi orvosok száma csökkent, miközben az orvos-beteg találkozások száma növekszik.</p> <p>A projektcsomag keretében megvalósuló projektek hozzájárulnak az egészségügyi és szociális alapellátás infrastruktúrájának és elérhetőségének fejlesztéséhez.</p>
	7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag	<p>A projektcsomag átfogó célja a helyi identitás megerősítése a kulturális sokszínűség megtartása mellett. A projektcsomag egyaránt támogatja a térségi, illetve megyei, valamint a helyi, vagyis települési szintű identitás erősítését. Erre azért is szükség van, mert a megyéből való elvándorlás mértéke jelentősen csökkenthető a közösségi összetartozás erősítésével, a polgári aktivitás lehetőségeinek bővítésével. Az azonosságtudat erősítéséből közvetett módon a turizmusgazdaság is profitálhat, különösen a zalai termékek, szolgáltatások.</p> <p>Zala megyében – különösen a dél-zalai területeken – jelentős a nemzetiségek jelenléte. A megyei identitás megerősítése ezért csak a helyi hagyományokra építve, azok megtartása mellett lehet életképes. A közösségépítést elősegíti, hogy Zala megyében hagyománya van a településközi együttműködéseknek és a civil szervezeti működésnek – a megyében országos összehasonlításban is magas a nonprofit szervezetek száma.</p> <p>A projektcsomag megerősíti a térségi közösségi kooperációkat és a civil szervezetek identitásépítő kezdeményezéseit.</p>

A Zala Megyei Területfejlesztési Konceptió összesen három területi célt határoz meg a 2014-2020-as időszakra.

1. **Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése** (Zalaegerszeg, Pacsa, Zalalövő, Zalaszentgrót és térsége)
2. **Dél-Zala** (Nagykanizsa, Zalakaros, Lenti és Letenye térsége) **diverzifikált újrapirosítása és gazdaságának revitalizációja**
3. **Zala balatoni térsége** (Keszthely és Hévíz térsége) **kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése**

A területi célok a megye népességének területi elhelyezkedése és az adott területek sajátosságai szerint kerültek kijelölésre. Zala megye jellemzője, hogy a megye egészének vonzó természeti környezete és ökoturisztikai szempontból kedvező adottságai vannak, továbbá az az aprófalvas és kisvárosokkal tagolt településhálózat, amely a megye említett nagy gazdaságfejlesztési centrumaival szimbiózisban van jelen. A megye egészének fejlesztése így komplex feladatot jelent, ami a vidékfejlesztés eszközeivel, a belső erőforrások kihasználásával, a nagyobb városok nyújtotta foglalkoztatási lehetőségek érvényesítésével, az őstermelők, a mikro, kis és közepes vállalkozások támogatásával valósítható meg.¹

A három területi cél a megye teljes területét figyelembe véve arányosan határoz meg fejlesztési irányokat a térségekre vonatkozóan. A Területfejlesztési Konceptióban és a Területfejlesztési Programban megjelenített területi dimenzió és kiemelt fejlesztési térségek meghatározását alapvetően befolyásolták az Országos Területfejlesztési Konceptióból levezetett és a Megyei Területfejlesztési Konceptióban megjelenített térhasználati elvek, amelyek a hatékony területhasználatot és a kiegyensúlyozott területfejlesztést irányozzák elő.²

A gazdaságfejlesztés érdekében történő, a térségi foglalkoztatást hatékony növelését szolgáló munkahelyteremtő ipari fejlesztések megvalósítása során prioritást élveznek azok a munkahelyteremtő beruházások, amelyek nagy népességszámú és környezetüknél nagyobb népsűrűségű területeken valósulnak meg és kiszolgálásuk a közösségi közlekedési eszközökkel megvalósítható. Ennek megfelelően a megye területének és népességének jelentős részére kiható megyei jelentőségű - iparfejlesztésre, ipari munkahelyteremtésre épülő - gazdaságfejlesztés a két megyei jogú városban (Zalaegerszegen és Nagykanizsán),

¹ 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal elfogadott Zala Megyei Területfejlesztési Program - Stratégiai Program

² 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal elfogadott Zala Megyei Területfejlesztési Program - Stratégiai Program

valamint a Keszthelyi járásban (Keszthely-Sármellék ipari-szolgáltató övezet) illetve a Lenti járásban valósul meg, egymást kölcsönösen erősítő kölcsönhatásban (szinergiában). Az iparfejlesztési lehetőségekkel párhuzamosan Zala megye természeti, gazdasági, térszerkezeti adottságainak specialitása a megye keleti részén, Zala balatoni térségében a nemzetközi szinten is elsőrendű célpontként ismert turisztikai és egészségügyi attrakciók együttese, amely a szolgáltatások területén való fejlesztési igényeket mutat.³

Az ITP fejlesztések, valamint az ágazati és határmenti projektek egyaránt szolgálják a területi célok megvalósulását. Az ITP projektcsomagok jellemzően Zala megye egészében megvalósítanak fejlesztéseket, így mind a hét projektcsomag – bár eltérő intenzitással és tartalommal, de – támogatja a három területi célt.

Az alábbi térkép mutatja, hogy a helyi fejlesztési igények alapján az ITP gazdaságfejlesztési és településfejlesztési részei, illetve az ágazati operatív programokhoz kapcsolódó projektek számukban és az igényelt összegek szerint miképp oszlanak el a megyében.⁴ A (megyei jogú városok kivételével) települések 14%-ában nincs célzottan a települést érintő projekt, ezek a települések ugyanakkor összesen a megyei lakosság alig több mint 3%-át teszik ki. E települések fejlesztése elsősorban a Vidékfejlesztési Program támogatási lehetőségeiből valósul majd meg.

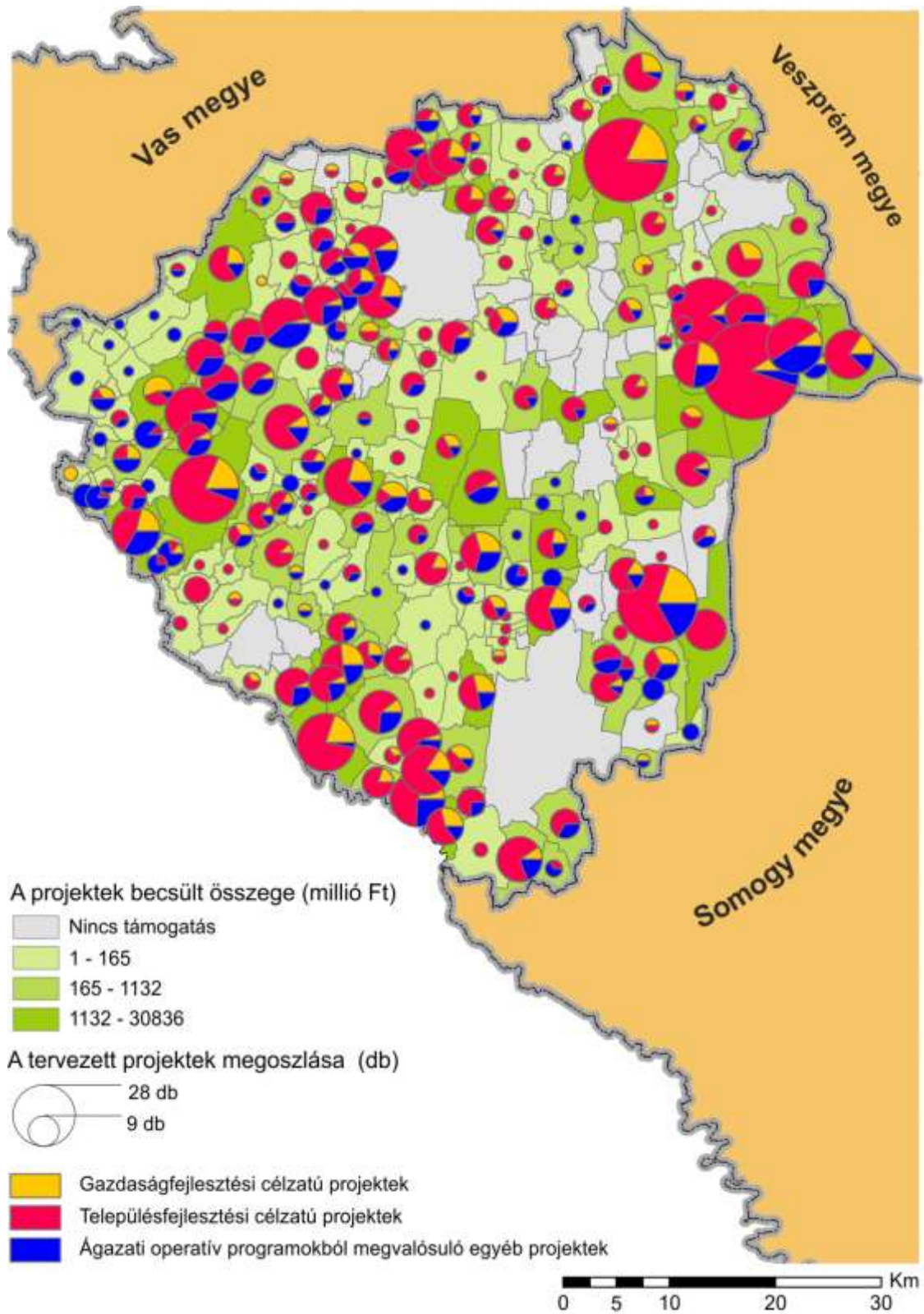
A térkép alapján a legtöbb projekt tervezet a településfejlesztési célokhoz kapcsolódik. A fejlesztések három nagyobb pólus szerint koncentrálnak: Lenti és Zalaegerszeg vonalában, Zala megye balatoni térségében, illetve a Letenyei járás határmenti részein. Emellett Zalaszentgrót és Zalakaros területén láthatók még nagyobb volumenű és összegű fejlesztési projektek. A kistelepülési térségek leginkább településfejlesztési, vagy ágazati projekteket terveztek – ez különösen érthető annak tükrében, hogy az ágazati projektek közül a Vidékfejlesztési Operatív Program célzottan a falusi területek fejlesztését tűzte ki.

---

³ 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal elfogadott Zala Megyei Területfejlesztési Program - Stratégiai Program

⁴ A térkép csak az egyes településekhez tervezett projekteket ábrázolja, a Zala megye egészére kiterjedő fejlesztések minden települést érintenek.

Zala megye területén tervezett TOP és egyéb ágazati operatív programokból megvalósuló projektek térbeli eloszlása

Megjegyzés: A térkép a településeket azok közigazgatási határai alapján ábrázolja. A két nagyobb szürke terület Zalaegerszeg és Nagykanizsa MJV-k.

A térkép az egész megyére kiterjedő projekteket nem ábrázolja.

A körök a projektek számának arányában kerültek felosztásra körcikkekre.

A körcikkel rendelkező, de szürkével jelölt települések esetében a fejlesztés összege nélkül került meghatározásra projektterv.

2.4. Az ITP külső kapcsolatrendszere

2.4.1. Az ITP illeszkedése a megyei jogú városok programjaihoz

A Zala megyei tervezéssel párhuzamosan folyik a két megyei jogú város – Zalaegerszeg és Nagykanizsa – integrált területi stratégiájának készítése, amelyben a két MJV a TOP forrásfelhasználás mellett javaslatot tesz az ágazati operatív programokból finanszírozott fejlesztések megvalósulására is. E tervek nem egymástól elkülönülten készülnek, hanem a források optimális felhasználásának elvével, azaz az egyes projektcsomagok törekszenek a multiplikatív gazdaságfejlesztő hatások érvényesítésére. Az MJV-k és a megye fejlesztéseinek összehangolására a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján a megyei közgyűlés és a – megye területén működő – megyei jogú város(ok) közgyűlése(i) megyei területfejlesztési konzultációs fórumot működtetnek.

Az egyeztetések formái a következők:⁵

- konzultációk, fórumok;
- internetes tájékoztatás;
- a fejlesztési dokumentumok egyeztetési anyagának megküldése;
- a fejlesztési elképzelésre vonatkozó adatgyűjtő kérdőívek kiküldése és feldolgozása, a fejlesztési tervek (projektötletek, projektjavaslatok) bekérése és feldolgozása;
- workshopok, műhelytalálkozók.

2.4.2. Az ITP illeszkedése az ágazati operatív programokhoz

A Területi Operatív Program kedvezményezettje jellemzően a közsféra, vállalkozások támogatására csak közvetett módon, elsősorban a TOP 1. prioritáson keresztül nyújt lehetőséget. A *Zala megye tervezett ágazati fejlesztési* tervezési dokumentumban azok a megyei szinten koordinált, összefogott projektcsomagok jelennek meg, amelyek célkitűzésként Zala megye területfejlesztési koncepciójában, stratégiai programjában és operatív programjában kitűzésre kerültek, de a TOP korlátozott forrásai, és/vagy célcsoport szegmentációja miatt a területi programból nem támogathatók. Az ágazati operatív programok forrásaira tervezett projektcsomagok illeszkednek az egyes operatív programok Bizottsághoz benyújtott dokumentumaiban tervezett prioritásokhoz, intézkedésekhez, és jelenlegi struktúrájuk megfelel az egyes ágazati dokumentumok felosztásainak. Ennek értelmében az ágazati Operatív Programokhoz kapcsolódó megyei területfejlesztési részdokumentum a Zala megye számára elérhető 8 operatív programhoz kapcsolódóan nevesíti fejlesztési elképzeléseit:

- Emberi Erőforrás-fejlesztési Operatív Program – EFOP
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program – GINOP
- Intelligens Közlekedésfejlesztési Operatív Program – IKOP
- Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program – KEHOP
- Közigazgatási- és Közszolgáltatás-fejlesztési Operatív Program – KÖFOP
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program – MAHOP
- Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program – RSZTOP
- Vidékfejlesztési Operatív Program – VP

Zala megye célkitűzése, hogy az erős, versenybe szálló Zala ágazati operatív programokhoz illeszkedő területfejlesztési programjában nevesített források közül az ERFA, a Kohéziós Alap és az ESZA vissza nem térítendő támogatásaiból 400,7 milliárd Ft fejlesztési támogatást és visszatérítendő forrást (pénzügyi eszköz) kössön le a 2014-2020 közötti időszakban. A megye vidékfejlesztési elképzeléseinek megvalósításához EMVA és

⁵ 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal elfogadott Zala Megyei Területfejlesztési Program - Stratégiai Program

EHTA-forrásokból további 80 milliárd Ft vissza nem térítendő támogatást, és visszatérítendő forrást (pénzügyi eszköz) kíván felhasználni az országos keretből.⁶

Az ITP-ben foglalt projektcsoportok és az ágazati OP-khoz kapcsolódó zalai projektcsoportok kapcsolatát az alábbi táblázat mutatja be.

ITP Projektcsoportok és az ágazati OP-k⁷ kapcsolata

Ágazati projektcsoport	OP és prioritás	Becsült költségvetés (Ft)	Támogatott ITP projektcsoport
A társadalmi befogadás rendszerének zalai emberi-erőforrás fejlesztési projektcsoportja	EFOP 1	12 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsoport 4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsoport 6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsoport 7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsoport
A társadalmi befogadás rendszerének zalai beruházási projektcsoportja	EFOP 2	19 mrd	3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsoport 6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsoport 7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsoport
A zalai tudástőke fejlesztése	EFOP 3	12 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsoport 6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsoport
Beruházás az oktatásba	EFOP 4.	20 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsoport 6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsoport
<i>Pénzügyi eszközök az emberi erőforrás-fejlesztésben⁸</i>	EFOP 5.	<i>n.a</i>	-
Versenyképes zalai gazdaság	GINOP 1., 4., 5.	58 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsoport 2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsoport 4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsoport 6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsoport
A zalai tudásgazdaság fejlesztése	GINOP 2.	12 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsoport
Zala-NET a versenyképes IKT-szektor fejlesztéséért	GINOP 3.	8,6 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsoport 4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsoport
Munkaerő-piaci esélyegyenlőség Zalában	GINOP 5.	27,1 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési

⁶ Zala megye tervezett ágazati fejlesztései, 2.0 verzió.

⁷ Zalaegerszeg és Nagykanizsa projektjei nélkül.

⁸ A tervezés jelen fázisában még nem releváns.

Ágazati projektcsomag	OP és prioritás	Becsült költségvetés (Ft)	Támogatott ITP projektcsomag
			projektcsomag 4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag 6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag 7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag
Zala-TOUR, a kulturális és természeti örökség turisztikai hasznosítása	GINOP 6.	70 mrd	2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag
<i>Pénzügyi eszközök a gazdaságfejlesztésben⁹</i>	<i>GINOP 7.</i>	<i>n.a</i>	-
Zalai integrált közlekedésfejlesztési projektcsomag	IKOP 1., 2.	80 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag
Zalai klímavédelmi program	KEHOP 1.	14 mrd	5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag
Zalai települések vízellátási, szennyvíz elvezetési programja	KEHOP 2.	23 mrd	
Zalai települések hulladékgazdálkodási rendszereinek fejlesztése	KEHOP 3.	9 mrd	
Élő Zala – természetvédelmi és élővilág védelmi fejlesztések	KEHOP 4.	8 mrd	
Energiahatékonyság megyei programja	KEHOP 5.	16 mrd	
Szolgáltató zalai közigazgatás	KÖFOP 1., 2.	6 mrd	6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag
Közösségi fenntartású zalai közszolgáltatás	KÖFOP 3., 4.	4 mrd	
Zalai halgazdálkodási programcsomag	MAHOP 1., 2.	5 mrd	3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag
Rászoruló zalai személyeket támogató hálózat	RSZTOP	2 mrd	7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag
Zalai vidékfejlesztési programcsomag	VP 1., 2., 3., 4., 5., 6.	75 mrd	1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag 3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag 7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag
Összesen		480,7 mrd	

Forrás: Zala megye tervezett ágazati fejlesztései, 2.0 verzió (2014. október 2.)

2.4.3. Az ITP illeszkedése az országhatáron átnyúló programokhoz

A TOP, illetve az ágazati programokon kívül Zala megye a földrajzi fekvésének köszönhetően 4 interregionális,¹⁰ 3 határmenti együttműködési (CBC) programban, illetve 2 transznacionális programban¹¹ tud részt venni a 2014-2020 közötti tervezési időszakban.

A CBC programokon belül a megye az osztrák, a szlovén és a horvát együttműködési programokban vesz részt. Az AT-HU programban magyar oldalon rendelkezésre álló forrás 31,635 millió €¹², a HU-HR programban rendelkezésre álló keret 34,843 millió €¹³, a SI-HU program magyar forrása 9,594 millió €¹⁴.

⁹ A tervezés jelen fázisában még nem releváns.

¹⁰ Európára kiterjedő interregionális programok az Interreg EUROPE, az URBACT III, az EPSON 2020 és az Interact III.

¹¹ Releváns transznacionális program a Central 2020 (Közép-Európai) Program, illetve a Duna Transznacionális Program.

A 2007-2013-as időszakban a határmenti együttműködési programokban kialakultak azok a hálózatok, amelyek a 2014-2020 programozás során is eredményesen képesek pályázni. A megyének szerepe lehet a hálózatok összekapcsolásában, a párhuzamos kapacitások munkájának összehangolásában, és a CBC-programok megyei érdekek mentén történő megvalósításában, különösen a már működő, több határmenti együttműködési programban dolgozó, 100%-os tulajdonában lévő Zala Megyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft-n keresztül. Ezek a határmenti együttműködési programok segíthetik a területi operatív program gazdaságfejlesztési részprogramjában nevesített hálózati együttműködések kiteljesítését (turisztikai brand, élménykártya, helyi termék akciók és hálózatok, megújuló energetika, stb.).¹⁵

A határmenti programok jelenlegi tervezési szakaszában az OP-kból a beruházási prioritások, illetve az ezekhez kapcsolódó támogatható tevékenységek ismertek. Ezek alapján az osztrák, horvát, illetve szlovén¹⁶ CBC programok a következő prioritásokkal kapcsolódnak leginkább a megyei ITP projektcsomagokhoz.

Határmenti operatív programok prioritásainak és az ITP projektcsomagjainak kapcsolódása

ITP projektcsomagok	AT-HU program prioritások	HR-HU program prioritások	SI-HU program prioritások
2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag	6c) kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése		
	6d) a biológiai sokféleség védelme, talajvédelem és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is		
	7b) regionális mobilitás fokozása		
3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag	3d) KKV-k kapacitásának fejlesztése	3b) a kkv-k számára új vállalati modell kidolgozása és megvalósítása, elsősorban a nemzetközivé válás céljával	
4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag		10) beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	
5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag	6f) környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése a hulladék-gazdálkodási ágazatban, vízgazdálkodási ágazatban, a talajvédelem során illetve a légszennyezettség csökkentése érdekében		
	7c) zöld közlekedési rendszerek		
	11) intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása		

Forrás: AT-HU, SI-HU, HU-HR tervezési dokumentumok alapján készített saját táblázat

A határmenti programokban Zala Megye Közgyűlése a következő főbb megyei fejlesztési irányokat jelölte ki:

- Geotermikus energia hasznosítása (gázfűtés kiváltása) önkormányzati intézményekben, tömbházakban, továbbá dísznövény és zöldség termesztéséhez szükséges, geotermikus energiával fűtött üvegházak létesítése.
- Kerékpárút hálózat fejlesztése.
- Idegenforgalmi szakemberek képzése a térség turizmusának fellendítése céljából.
- Bemutató farm, helyi termék-előállítás és turisztikai fejlesztések Hetés környezetében. Mintagazdaság létrehozása: közös helyi termékek, turisztikai csomagok, közös márka kialakítása.

¹² Osztrák oldalon pedig további 47,2 millió €

¹³ Horvát oldalon pedig további 22,7 millió €

¹⁴ Szlovén oldalon pedig további 5,2 millió €

¹⁵ Zala megye tervezett ágazati fejlesztései, 2.0 verzió (2014. október 2.)

¹⁶ A Szlovénia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program esetében a prioritások még csak indikatívak.

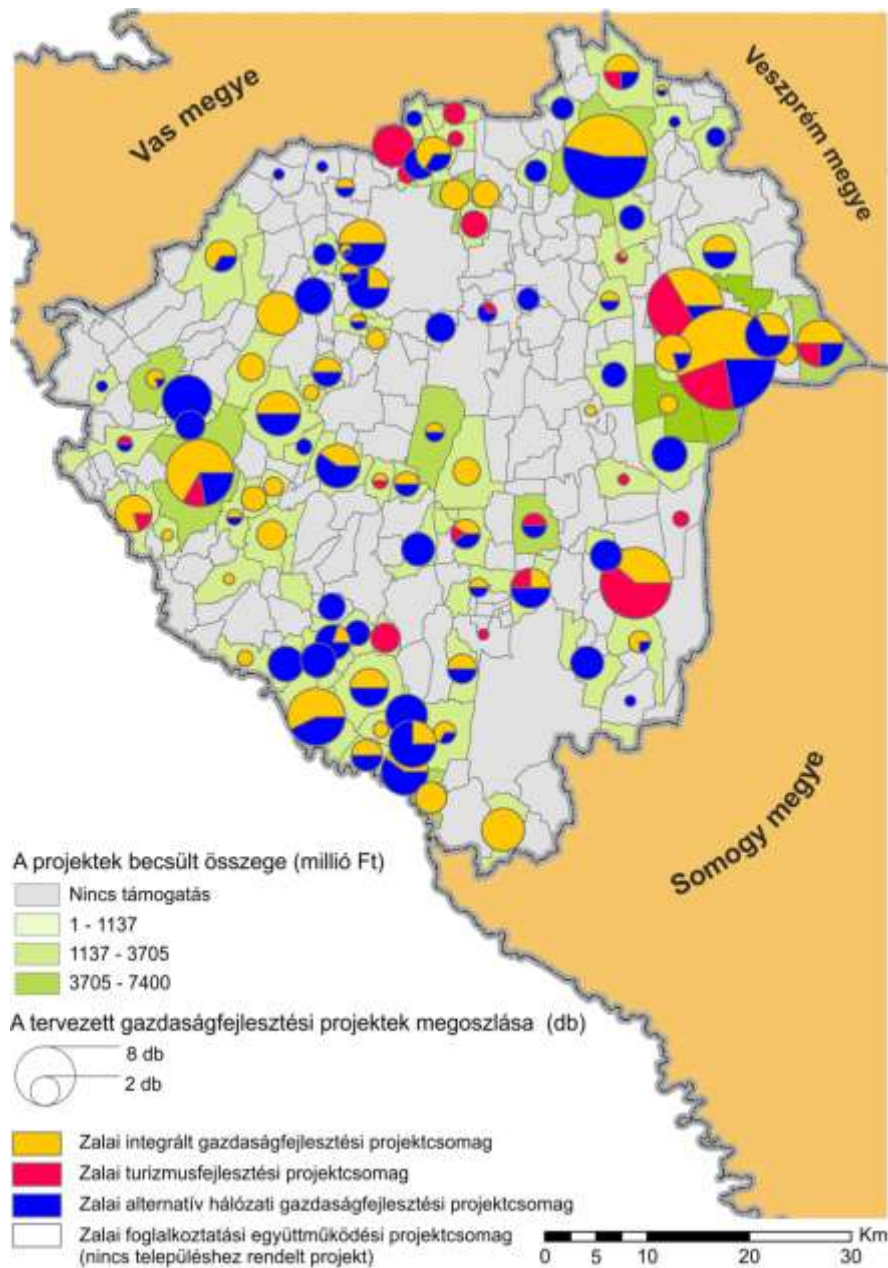
- Kulturális örökség projektek keretében a kisebbségben élő magyarság kultúrájának megőrzése céljából a határon túli területeken az épített örökség, valamint a nyelvi és egyéb szellemi örökség felmérése, megőrzése; a kézművesekhez és helyi termelőkhez kapcsolódó tevékenységek, illetve a hagyományos, települések közötti együttműködések, vásárok, fesztiválok szervezése.

3. ITP projektcsomagok leírása

A Zala megyei ITP gazdaságfejlesztési része integrált, míg a településfejlesztési része tematikus projektcsomagokat tartalmaz. A gazdaságfejlesztési rész projektcsomagjai egyenként legalább egy kulcsprojektet tartalmaznak, amelyek az integráltságot biztosítják a projektcsomagon belül, míg az ehhez kapcsolódó támogató projektek a kulcsprojektek hatásainak szinergikus erősítését szolgálják.

A gazdaságfejlesztési részprogram projektjeinek projektcsomagonkénti bontásban való eloszlását mutatja az alábbi térkép.

A Zala megyei ITP gazdaságfejlesztési részprogram tervezett projektjeinek térbeli eloszlása¹⁷

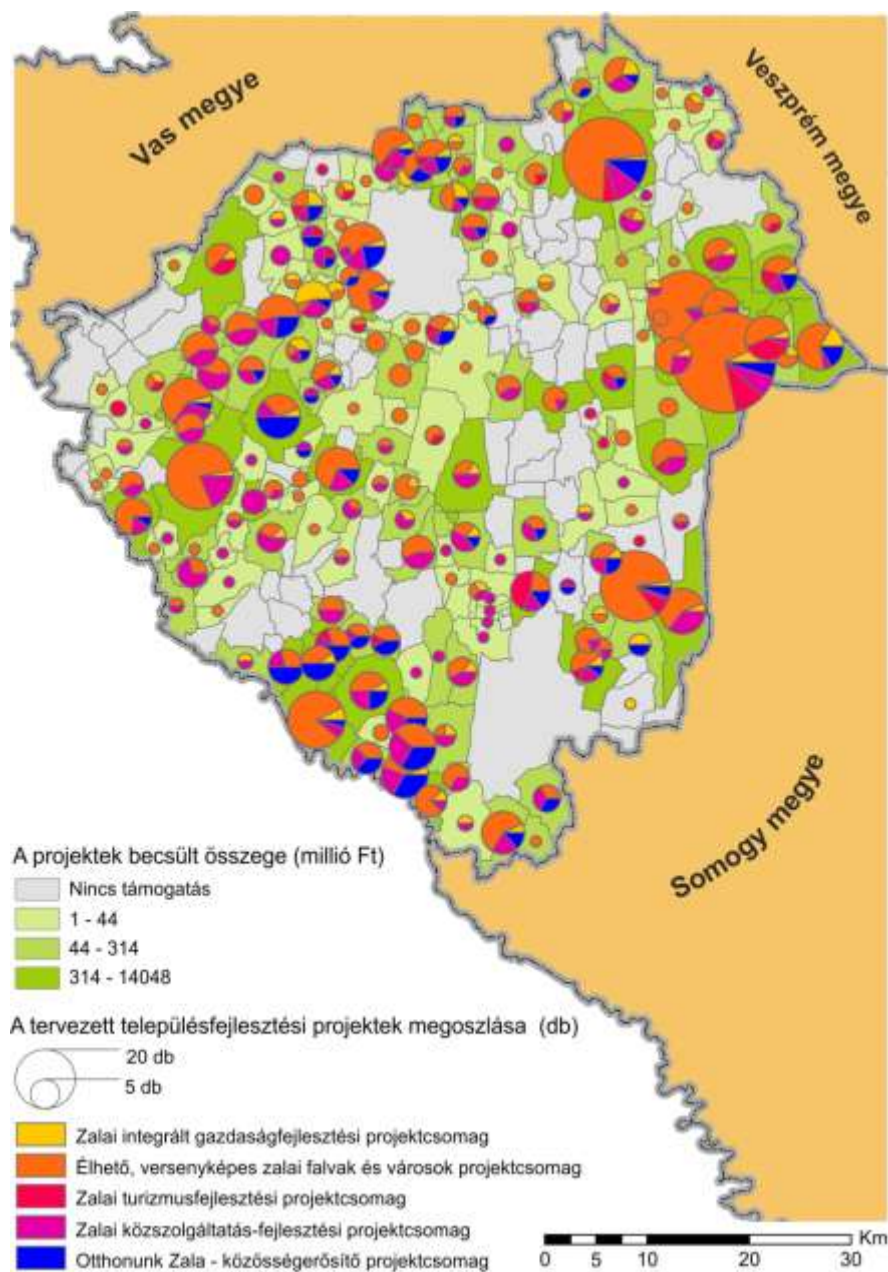

¹⁷ A térképes megjelenítésre vonatkozó megjegyzéseket lásd a 2.3 alfejezetben található térképnél.

- Az integrált gazdaságfejlesztési projektek a területi célokkal összhangban a megye egészére kiterjedő módon megjelennek, de összegüket tekintve különösen a nagyobb városok térségében jelentősek – így Zalaegerszeg és Nagykanizsa környező településein, valamint a Keszthelyi járás területén.
- A turizmusfejlesztési projektcsomagok illeszkednek a zalai turisztikai lehetőségekhez: a tervek szerint különösen a megye balatoni térségében, illetve a gyógyvíz felhasználásában érintett településeken valósulnak meg legnagyobb számban és összegben.
- Az alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag alapvetően a falusias-kistelepülési területek fejlesztését célozza – így várhatóan a legtöbb projekt ennek keretében a letenyei járás kistelepülési térségében valósul meg. Ugyanakkor a projektcsomag legjelentősebb fejlesztése, a Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet kialakítása, működtetése és műveletei projekt hatása a megye egészére kiterjed.
- A Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag Zala megye egészére vonatkozólag határoz meg fejlesztéseket, ezért az minden település számára fejlesztő hatással bír.

A **településfejlesztési rész** projektcsomagjaiban azonos beavatkozási célt szolgáló, azonos típusú és tartalmú projektek találhatóak, ugyanakkor ezek a projektek úgy lettek kialakítva, hogy támogassák a gazdaságfejlesztési részdokumentum fejlesztési céljait is. A településfejlesztési projektcsomagok projektjeinek térbeli elhelyezkedését az alábbi felsorolás, majd térkép mutatja.

- A településfejlesztési részprogramhoz a gazdaságfejlesztési részprogram két projektcsomagjának egyes projektjei is kapcsolódnak. Az integrált gazdaságfejlesztési projektcsomagon belül a közszolgáltatás-fejlesztési projektek legnagyobb összegben a nagyobb lakosságú, és nagyobb létszámban munkavállalókat foglalkoztató településeken (járasközpontok, illetve azok közelében) kerültek betervezésre.
- A turizmusfejlesztési projektcsomagon belül a turisztikai attrakciófejlesztés a településfejlesztési részhez kötődik. Legnagyobb összegű pályázati igényeket a gyógyfürdővel, vagy egyéb turisztikai vonzeróval (pl. Mura völgye, Balaton) rendelkező települések határozták meg.
- A települések körében projektek számában és összegében is leginkább népszerű projektcsomag az élhető, versenyképes zalai falvak és városok – az összes zalai település közel 60%-a jelezte igényét a projektcsomag keretében elérhető pályázati források valamelyikére.
- A zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag a zalai aprófalvak fejlesztési igényeivel egybevágh, így a kistelepülések is összeállítottak egy-egy projektötletet a nagyobb városok (pl. Keszthely, Lenti, Hévíz) jelentősebb összegű beruházási ötletei mellett.
- Az otthonunk Zala közösségerősítő projektcsomag fő eleme a megye egészére kiterjedő identitás-építő projekt. Emellett leginkább a Zalaegerszeg környéki települések, illetve a határmenti, Letenye környéki falvak pályáznának.

3.1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag

Projektcsomag sorszáma (azonosítója):	ZALA-ITP 1.
Projektcsomag megnevezése:	Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag

3.1.1. Projektcsomag célja, tartalma

A projektcsomag átfogó célja a **foglalkoztatás növelése**, első sorban a megyébe betelepülni szándékozó és a már a megyében működő vállalkozások számára vonzó befektetési és üzleti fejlődési környezet kialakítása révén. A projektcsomag kialakítását a helyzetelemzés és a megyei területfejlesztési program alapján az indokolja, hogy a megye területi elhelyezkedéséből és közlekedési kapcsolódásaiból fakadóan **különösen alkalmas a külföldi piacokra exportáló feldolgozóipari beruházások megvalósítására**. Ugyanakkor Zala megye export árbevétele 2010-ben 0,7%-át adta az ország összes export árbevételének, s az egy főre jutó export

¹⁸ A térképes megjelenítésre vonatkozó megjegyzéseket lásd a 2.3 alfejezetben található térképnél.

árbevétel 2010-ben egynegyede volt az országos értéknek. Ezek az adatok Zala megye relatív lemaradását igazolják. A projektcsomag kialakítását indokolja továbbá, hogy **a nyugat-dunántúli megyékkel összehasonlítva Zalában relatíve magas a munkanélküliség** és lassabb a gazdasági növekedés üteme. A megye iparszerkezete néhány nagyvállalat meghatározó gazdasági jelentősége miatt sérülékeny, amit a 2008 utáni gazdasági válság különösen nyilvánvalóvá tett.

A Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag közvetett **célcsoportját a megyében már ma is működő, itt telephellyel rendelkező vállalkozások, továbbá a megyében beruházást megvalósítani kívánó gazdasági szervezetek** alkotják. A támogatások célja az, hogy a célcsoportba tartozó szervezetek olyan beruházásokat valósítsanak meg, amik **rövid- és középtávon érdemi foglalkoztatás-bővülést** eredményeznek. Célunk azoknak a termelő tevékenységeknek a bővítése, amik magas hozzáadott értéket állítanak elő, s a vállalkozások olyan versenyképes béreket kínálnak, amik csökkentik a megyéből az ország más részeibe és különösen a közeli külföld irányába történő elvándorlást.

A korábbi gazdaságfejlesztési tapasztalatok alapján nem várható, hogy külföldi gazdasági szereplők nagy volumenben valósítsanak meg – elsősorban gép- és járműipari – beruházásokat a térségben, így **a projektcsomag szemléletében a már most is a megyében működő vállalkozások termelésének – foglalkoztatás-növeléssel járó – bővítésére fókuszál.**

A gazdaságfejlesztési projektcsomag által **támogatott gazdasági tevékenységek az iparra és logisztikára koncentrálnak.** Ennek oka az, hogy a megye másik két jelentős gazdasági ága, a turizmus és a mezőgazdaság egyrészt másik projektcsomagtól, másrészt más OP-kból juthat támogatáshoz. A gazdaságfejlesztési projektcsomag várt eredményeinek elérése feltételezi, hogy a Nagykanizsára és Zalaegerszegre összpontosuló ipari rendszerek működésébe a megye más területein működő vállalkozások a mainál fokozottabb mértékben kapcsolódhatnak be.

A projektcsomag kialakításakor azzal számoltunk, hogy a megyei gazdaságfejlesztési tevékenységek elsődleges **célterülete Nagykanizsa és Zalaegerszeg,** aminek megvalósulását részben a megyei jogú városoknak allokált TOP források, részben pedig a GINOP források szolgálják. A másodlagos célterületet a **két megyei jogú városon kívüli potenciális ipari-logisztikai centrumok** alkotják, ahol a TOP források mellett számolunk GINOP források bevonásával is. A harmadlagos célterületet azok a **kisebb jelentőségű kisvárosi-községi iparterületek** alkotják, amik vagy nagyobb üzleti hálózatok részeként vagy dominánsan hazai tulajdonú kkv-k telephelyeként működnek. Ezek esetében a TOP források fontos fejlesztési lehetőséget jelentenek.

A gazdaságfejlesztési projektcsomag a ma még kisebb jelentőségű, de komoly növekedési potenciállal rendelkező **Keszthely-Sármellék ipari-szolgáltató övezetnek** (beleértve a Hévíz-Balaton Airportot) a felfejlesztéséhez is hozzá kíván járulni. A Hévíz-Balaton Airport és a hozzá kapcsolódó nyugat-balatoni térség ipari-logisztikai kapacitásainak felfejlesztése évtizedek óta napirenden levő gazdaságfejlesztési kérdés, ami kihatással van a térségi turizmusszolgáltatás fejlődésére is. A tulajdonviszonyok tisztázása és a környezeti kármentesítés területén az elmúlt években tett intézkedések mára lehetővé teszik, hogy a volt szovjet légitámaszpont ingatlan-együttese – szorosan együttműködve Keszthely gazdasági szereplőivel – a megye keleti térségének ipari-logisztikai központjává váljon.

A gazdaságfejlesztési projektcsomag célul tűzi ki a **Délnyugat-zalai ipari-szolgáltató övezet** felfejlesztését is. A megye határközeli területei, elsősorban a 86-as főút és az M7-es autópálya környezetére építve komoly növekedési potenciállal rendelkeznek. Zalalövő, Csesztreg, Lenti, Lovászi, Nova és Letenye települések több olyan közép- és nagyvállalat számára biztosítanak székhelyet, vagy telephelyet, amelyek hosszú távon hozzájárulnak a helyben élő lakosság foglalkoztatásához.

Az ipari szolgáltatások fejlesztése mellett a projektcsomag **munkaerő-kínálati ösztönzőket** is alkalmaz. A Zala Megyei Területfejlesztési Konceptióhoz kapcsolódó Helyzetelemzés megállapította, hogy a megyében a **bölcsődék és bölcsődei férőhelyek száma** az elmúlt évtizedben nőtt, ezzel együtt is összesen csak 10 településen férhető hozzá a bölcsődei ellátás, miközben a Letenyei, Zalaszentgróti és a Pacsai kistérségekben nincs bölcsőde. Ezen térségek településein (és a kistérség-központoktól távol eső településeken) ezért komoly nehézséget jelent a 3 év alatti gyereket nevelő anyák munkába állása, illetve a munkába való visszatérése.

3.1.1.1. Projektcsoomag keretében tervezett beavatkozások

A Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsoomag négy gazdaságfejlesztési és egy településfejlesztési alprogramból áll:

- 1.1. **Ipari parkok, iparterületek, inkubátorházak és logisztikai központok fejlesztése:** a megyei és helyi járási jelentőségű iparterületek fizikai infrastruktúrájának és a helyi gazdaságfejlesztési szolgáltatások minőségének fejlesztése a KKV-k foglalkoztatás-bővítő beruházásainak megvalósítása érdekében. Az alprogram keretében integrált gazdaságfejlesztési projektek kerülnek kialakításra.
- 1.2. **Zalai Beruházás-ösztönzési Program:** a vállalkozások helyben maradását és sikeres működését szolgáló, a megye és a megyei jogú városok összefogásával megvalósuló megyei szintű befektetés- és beruházás ösztönzési program, ami már meglévő szervezeti kapacitásokra építő befektetés-ösztönzési szervezeti háttér felfejlesztésével és az ezáltal a vállalkozások számára nyújtott komplex szolgáltatás csomag támogatásával jár együtt, kiegészítve a nemzeti szintű befektetés-ösztönzési tevékenységeket. Az alprogram keretében integrált gazdaságfejlesztési projekt kerül kialakításra.
- 1.3. **A zalai munkaerőpiaci vonzasközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közúti fejlesztések:** a Magyar Közút Nonprofit Zrt. felmérése szerint Zala megyében mintegy 140 kilométernyi olyan 4 és 5 számjegyű közút található, melynek munkaerő-piaci szempontból történő felújítása indokolt. Az alprogramnak részét képezik a jelenlegi magyar-horvát és a magyar-szlovén határ mentén megnyitandó új határátkelőkhoz kapcsolódó, a határon átnyúló programok révén megvalósuló közútfejlesztések egyes, a későbbiekben kijelölendő elemei is. Az alprogram a projektcsoomagon belül támogató funkciót tölt be, főként az integrált projektek részeként megvalósuló, vagy pontszerű fejlesztésekkel.
- 1.4. **A zalai munkaerőpiaci vonzasközpontok elérhetőségét szolgáló hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztések:** a gazdasági tevékenységeket, az ipart kiszolgáló, a gazdaságfejlesztési beavatkozásokhoz kapcsolódó hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztés, az üzleti telephelyhez vezető kerékpárutak fejlesztése, munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű települések és az ipari-gazdasági centrumok közötti hivatásforgalmi kerékpárút-kapcsolatok minőségének javítása, amelyek megvalósítására az 1.1. és 1.2. alprogram beavatkozásaival összehangoltan, elsősorban a városi igényekre fókuszálva kerül sor a Zala Kétkeréken program céljaihoz illeszkedve. Az alprogram hálózatos fejlesztés elemeit valósítja meg.
- 1.5. **Bölcsőde és óvoda-fejlesztés:** a gazdaságfejlesztési projektcsoomag keretében a foglalkoztatás elősegítése, és a családbarát intézmények fejlesztése jegyében kerül sor bölcsőde- és óvodafejlesztésekre, illetve kapacitásbővítésre. A projektcsoomagban megvalósuló munkaerő-keresleti ösztönzők mellett így a munkaerő-kínálat bővítése is megvalósul.

A projektek végleges körének kijelölésére és a részletes előkészítő munka megkezdésére a TOP és a GINOP elfogadása, és a két OP közti lehatárolások konkretizálódása után kerülhet sor.

3.1.1.2. Projektcsoomag illeszkedése a TOP célkitűzésekhez

A projektcsoomag részben a **TOP 1.1. intézkedéshez kapcsolódik**, közvetett célcsoportjuk a települési önkormányzatok. Az alprogramok támogatásai révén az önkormányzati többségi tulajdonú már meglévő iparterületek, ipari parkok, technológiai parkok, inkubátorházak, logisztikai központok szolgáltatásfejlesztésére és a még szükséges infrastrukturális háttér kiépítésére, illetve barnamezős jelleggel (különösen a volt laktanyaépületek és funkciótlan középületek fejlesztése révén) iparterületek kialakítására, továbbá az iparterületek elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztésére kerül sor.

A Zalai Beruházás-ösztönzési Program a **TOP 1.2. intézkedéshez kapcsolódik**, megvalósítója a megyei önkormányzat tulajdonában levő gazdaságfejlesztési szervezet, ami a megye két megyei jogú városának együttműködésében fogja a programot végrehajtani.

A projektcsomag a **TOP 1.3. intézkedéshez** is kapcsolódik, támogatva a gazdasági tevékenységeket, ipart kiszolgáló, a gazdaságfejlesztési beavatkozásokhoz kapcsolódó útfelújítást, pl. üzleti telephelyhez vezető utak fejlesztését, továbbá a kisebb településekről a munkaerőpiaci vonzások központok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közúti fejlesztéseket. A jellemzően az alacsonyabb rendű utak felújítását, fejlesztését szolgáló beavatkozások célja, hogy a kisebb települések munkavállalói számára a betelepülő vállalkozások és a fejlesztett üzleti infrastruktúra elérhető legyen, a vállalkozások pedig megfelelő mértékben találjanak munkavállalókat.

A projektcsomag továbbá a **TOP 1.4 intézkedésének** céljait is támogatja az óvodai és bölcsődei kapacitás-, szolgáltatás- és infrastrukturális fejlesztései révén. Hozzájárul a TOP kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérését segítő szolgáltatások bővítése egyedi célkitűzéséhez – a nők munkaerőpiaci részvételének növelése érdekében.

A projektcsomag által támogatott eredménymutatók a foglalkoztatottak 15-64 éves számának növelése, valamint a napközbeni ellátásban részesülő gyermekek számának növelése.

3.1.1.3. A projektek időbeli ütemezése

A gazdaságfejlesztési projektcsomag alprogramjainak és projektjeinek előkészítése a megyei programozás során 2013-ban kezdődött meg. A megye önkormányzatainak, vállalkozásainak, területfejlesztési és nonprofit szervezeteinek körében több körben végrehajtott felmérések, projektgyűjtések eredményeként körvonalazódott az a projektjavaslat-kör, ami reálisan számot tarthat a támogatásra 2014 és 2020 között. Az egyes operatív programok közti lehatárolások jelenlegi tisztázatlansága, továbbá a megyei tervezési források szűkössége ugyanakkor nem tették lehetővé a projektek részletes kidolgozását. Ezen okok miatt az előkészítés során azzal számolunk, hogy a 2014. év hátralevő részében – az OP-lehatárolások és a rendelkezésre álló fejlesztési források világossá válását követően – kell sort keríteni a konkrét projektjavaslatok részletes kidolgozására. A fejlesztések megvalósítására ezt követően, várhatóan 2015-ös indítással kerülhet sor.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítés (év)	Megvalósítás kezdete (év)	Megvalósítás befejezése (év)
1.1.	Ipari parkok, iparterületek, inkubátorházak és logisztikai központok fejlesztése	2014-15	2016	2020
1.2.	Zalai Beruházás-ösztönzési Program	2014-15	2016	2020
1.3.	A zalai munkaerőpiaci vonzások központok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közúti fejlesztések	2014-15	2016	2020
1.4.	A zalai munkaerőpiaci vonzások központok elérhetőségét szolgáló hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztések	2014-15	2015	2020
1.5.	Bölcsőde és óvoda-fejlesztés	2015	2015	2020

3.1.1.4. A projektek előkészítettsége

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítettségi fok
1.1.	Ipari parkok, iparterületek, inkubátorházak és logisztikai központok fejlesztése	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány a kiemelt jelentőségű fejlesztésekre vonatkozóan
1.2.	Zalai Beruházás-ösztönzési Program	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány
1.3.	A zalai munkaerőpiaci vonzások központok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közúti fejlesztések	Projektötlet-szint, részletes javaslati csomag a Magyar Közúttól
1.4.	A zalai munkaerőpiaci vonzások központok elérhetőségét szolgáló hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztések	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány
1.5.	Bölcsőde és óvoda-fejlesztés	Projektötlet-szint

3.1.1.5. NTH által „vezérprojektnek” nevezett projektek és projekt-alcso­magok

Az integrált projektcsomag tartalmaz gazdaság- és településfejlesztési részeket is. A vezérprojektek a gazdaságfejlesztési részprogramhoz kapcsolódnak, a gazdaságélénkítő szempontból kulcsszerepük van a megye életében.

Sor-szám	„Vezér” projekt vagy projekt-alcso­mag megnevezése	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
1.1.2.	Járászékhely települések és a Hévíz-Balaton Airport ipari-logisztikai infrastruktúrájának fejlesztése	integrált projekt	TOP 1.1.	szolgáltatás-fejlesztés, új infrastrukturális elemek létrehozása, barnamezős beruházások, az ipari területekhez vezető alpinfrastruktúra kialakítása, piacra jutást segítő szolgáltatások fejlesztése, befektetési csomag készítése, marketing, menedzsment-szervezet megerősítése	Keszthely, Lenti, Letenye, Zalaszentgrót, Sármellék-Zalavár	1.200,0
1.2.1.	Zalai Beruházás-ösztönzési Program	integrált projekt	TOP 1.2.	megyei szintű befektetés-ösztönzési szervezeti háttér megerősítése és a vállalkozások számára nyújtott komplex szolgáltatás csomag kialakítása (marketingtámogatás, beszállítói rendszer kiépítésében való közreműködés, telephely kataszter működtetése stb.)	Zala megye egésze	100,0
1.4.1.	Zala Kétkeréken program I. – hivatásforgalmi fejlesztések	hálózatos projekt	TOP 1.3. (TOP 3.1. szakmai elvárásait szem előtt tartva)	a gazdasági tevékenységeket, az ipart kiszolgáló, a gazdaságfejlesztési beavatkozásokhoz kapcsolódó hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztés	Zala megye egésze	900,0
1.5.1.	Zalai óvoda-bölcsőde fejlesztések ¹⁹	pontszerű fejlesztés	TOP 1.4.	infrastruktúra felújítás, illetve új csoportszobák építése a kapacitásbővítés és szolgáltatás-fejlesztés érdekében	Keszthely, Lenti, Letenye, Zalaszentgrót, ill. nem megyei jogú települések	700,0 ²⁰

3.1.2. A projektcsomaghöz kapcsolódó kimeneti mutatók

A projektcsomaghöz kapcsolódó kimeneti mutatók alprogramonként a következő releváns TOP indikátorokat érintik.

¹⁹ Az alprogram a településfejlesztési részprogram keretében valósul meg, így nem tekinthető vezérprojektnek, ugyanakkor a projektcsomag keretében kulcsfontosságú projekt-alcso­magnak minősül.

²⁰ A teljes költségigény az összes zalai óvodai és bölcsődei fejlesztések tervezete. Az egyes városi projektek egyenként nem haladják meg a TOP 1.4 szakmai követelményrendszerében meghatározott legfeljebb 300 millió forintos felső értékhatárt.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Releváns kimeneti mutató	Zala megyei célérték ²¹
1.1.	Ipari parkok, iparterületek, inkubátorházak és logisztikai központok fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	72 (db)
1.2.	Zalai Beruházás-ösztönzési Program		
1.3.	A zalai munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közúti fejlesztések	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza	14 (km)
1.4.	A zalai munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló hivatásforgalmi kerékpárút-fejlesztések		
1.5.	Bölcsőde és óvoda-fejlesztés	Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása	580 (fő)

3.2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag

Projektcsomag sorszama (azonosítója):	ZALA-ITP 2.
Projektcsomag megnevezése:	Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag

3.2.1. Projektcsomag célja, tartalma

A helyzetelemzési és tervezési dokumentumok vizsgálata alapján Zala megye egyik **elsősorú kiterjedési területe** a jelentős foglalkoztatási növekedési potenciállal rendelkező turizmus. **Hévíz és Zalakaros révén a megyében található az ország turisztikai kapacitásait és teljesítményét tekintve második és hatodik települése**, amikhez gyógy- és élményfürdők sűrű hálózata és a Balaton társul. A turizmusgazdaság Zala lényegében minden településén jelen van: vagy a településen található attrakció és szolgáltatás-együttes révén, vagy pedig úgy, hogy az ott élő és dolgozó emberek – ingázóként, helyi termelőként – részt vesznek a turisztikai termékek előállításában, a szolgáltatások működtetésében. A turizmusgazdaság, noha a két megyei jogú városban is jelen van, azok egyetlen piaci szegmensben sem képviselnek országos jelentőséget.

A gazdaságfejlesztési program **turizmusfejlesztési projektcsomagja azt a célt tűzi ki maga elé, hogy – a készítés időszakában még kellően nem körvonalazott – GINOP kiemelt fejlesztésekkel együtt²², azokhoz illeszkedve, átütő előrelépést eredményezzen a megye turisztikai szolgáltatásainak területén.** A turizmusfejlesztési csomag célul tűzi ki a Vidékfejlesztési Programban nevesített turisztikai célterületek integrálását (pl. horgász, erdei) is. A célok akkor érhetők el, ha

- Hévíz és Zalakaros, a **fürdők** megyei hálózata (ezen belül különösen Lenti, Kehidakustány és Zalacsány települései) és a Nyugat-Balaton országos szinten is kiemelt figyelmet kap a GINOP források allokálásában
- a térség **megközelíthetőségében** jelentős előrelépést lehet elérni (pl. Hévíz-Balaton Airport fejlesztése, Ausztria irányába vezető főközlekedési útvonalak bővítése, felújítása)
- a külpiacokon is már bevezetett márkanévnek tekinthető „Hévíz” az **ország-marketingben** a korábbinál lényegesen nagyobb figyelmet kap
- megerősödnek a nemzetközileg is versenyképes, magas hozzáadott értékű **egészségturisztikai szolgáltatások** előállítását lehetővé tevő K+F kapacitások, s ezek segítségével új, egyedi szolgáltatáscsomagok kerülnek kialakításra

²¹ Az országos célértékekhez képest a Zala megyei arányos célértékek.

²² A kiemelt, országos jelentőségű attrakciók fejlesztésére a GINOP-ban állnak rendelkezésre források, a megyei forrásokból a kapcsolódó fejlesztések, illetve további megyei jelentőségű turisztika fejlesztések valósulnak meg (ezek a járási projektcsomagok részét képezik).

- a turisztikai attrakciók és szolgáltatások további bővítése és fejlesztése a **családok és a gyermekek igényei** szerint valósul meg
- a **kerékpáros és túraútvonalak** rendszerében befejeződik a hiányzó elemek kiépítése
- az **agroturizmus** (termékutak, falusi szálláshelyek, gasztronómia, vadász-, és horgászturizmus) fejlesztésével a **vidéki térségek** is bekapcsolódnak a turisztikai vérkeringésbe
- a turizmusgazdaság mai centrumai és a környező települések közti gazdasági kapcsolatok megerősödnek, javul a **közösségi közlekedés** minősége, kiépülnek azok a **termelői kapacitások**, amik lehetővé teszik a vendéglátóhelyek helyi-térségi termékekkel való ellátását
- olyan új turisztikai attrakciók épülnek ki, ill. fejlődnek fel (pl. Mura mentén, vallási kegyhelyek, ifjúsági turizmus), amik a már meglévő, területileg koncentráltan jelen levő attrakciók tematikus és térbeli, azokkal együttműködő kiegészítései.

A megyei fejlesztési program összeállításakor kidolgoztuk a Hévíz-Zalakaros-Keszthely-Zalacsány-Kehidakustány egészségturisztikai tengely „**Közép-Európa Gyógyászati és Rekreációs Központja**” **komplex térségi fejlesztési program** alapjait, amelynek megvalósítása túllép a zalai TOP források hatókörén. A projektsomagból ennek a térségi programnak a kiegészítő, a kkv-k szolgáltatás-fejlesztésére fókuszáló elemeit kívánjuk támogatni, amik finanszírozására a GINOP nem vállalkozik. A konkrét fejlesztések kijelölésére csak azt követően kerülhet sor, hogy a GINOP 4. és 6. prioritás részletes tartalma véglegesítésre kerül, ill. a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet is elfogadja saját fejlesztési programját.

A fejlesztési források megyén belüli **területi allokációja** tekintetében a harmonikus területi fejlődés szempontjai alapján jártunk el, azaz előzetesen meghatároztuk, hogy a megye keleti, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetbe tartozó településein csak a források egy része kerülhet felhasználásra – összehangolva a forrásfelhasználást a Balaton Kiemelt Térség Területfejlesztési Programjával, míg a források fennmaradó részéből a megye hátrányosabb helyzetű térségeinek turisztikai fejlesztéseit kívánjuk előmozdítani. Különösen nagy hangsúlyt helyezünk a **Lenti központú Mura-térség** turisztikai fejlesztéseire, amivel az a hosszabb távú célunk, hogy a megye nyugati részein a mai államhatárok túloldalán elhelyezkedő térségekkel együttműködő, új turisztikai alcentrum jöhessen létre. Ennek kiépítéséhez fel kívánjuk használni a határmenti együttműködések támogató ETE programok forrásait is.

Zala megyében az elmúlt években komoly **ifjúsági turisztikai kapacitások** épültek ki, melyek továbbfejlesztését is megcélozza a projektsomag. A tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy a 7-14 éves korosztály számára a **hagyományos, önfenntartó elemeket is tartalmazó falusi életmód tudásanyag** könnyen és eredményesen adható át közös táborozás formájában. Az ifjúsági táboroztatás ráadásul egyrészt az iskolai teljesítmény jutalmazásaként, másrészt a helyi-térségi kötődés erősítőjeként, harmadrészt a rövid ellátási láncok kialakítását támogató megoldásként is működőképes, s nem mellékesen hozzájárul ahhoz, hogy a felnőttkorba lépve a mai fiatalok turistaként visszatérjenek ifjúkori élményeik helyszínéire.

Zala megye az országban úttörő szerepet játszott a helyi-térségi **turisztikai desztináció-menedzsment szervezetek** kialakításában, azaz az öngazgató turizmusgazdaság-közösségek életre hívásában. A TDM szervezeteket olyan értéknek tekintjük, amelyek fejlődése, bővülése érdemben szolgálja a minőségi turizmus erősödését, s amelyek összefogásával Zala önálló térségi desztinációként is felépíthető. A Zala Brand turisztikai elemeit a projektsomag forrásainak segítségével kívánjuk megerősíteni. Ezeket a célokat a jelen projektsomag elsősorban a turizmusgazdaságban érintett kkv-k szolgáltatás-fejlesztése révén kívánja szolgálni.

3.2.1.1. Projektsomag keretében tervezett beavatkozások

A turizmusfejlesztési projektsomag – illeszkedve a TOP intézkedés-struktúrájához – két gazdaságfejlesztési és egy településfejlesztési alprogramból áll:

2.1. **Kiemelt megyei jelentőségű turisztikai szolgáltatásfejlesztés:** Megyei kiemelt projektek keretében azoknak a jelentős turisztikai szolgáltatóknak a fejlesztését kívánjuk megvalósítani, amik meghatározó jelentőséggel bírnak a térségi gazdaságban, s versenyképességük megőrzése érdekében szükséges a kialakított szolgáltatáspaletta továbbfejlesztése. A kiemelt projektek révén integrált gazdaságfejlesztési

projektek keretében foglalkoztatás-bővítő fejlesztések valósulnak meg az önkormányzati és magántulajdonban levő turisztikai szolgáltatóknál, illetve az egyházaknál. (Eszköz-, infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztések, marketing tevékenységek fejlesztése, új turisztikai szolgáltatások kialakítása, meglévő attrakcióelemek minőségi felújítása, kereskedelmi szálláshelyek minőségének javítása, turisztikai termékek kifejlesztése; továbbá a helyi termékek térségi együttműködésben történő értékesítését, a termékek, ill. szolgáltatások és turizmusgazdaság összekapcsolását lehetővé tevő fejlesztések).

2.2. Új munkahelyteremtést célzó KKV beruházások kis összegű támogatása a turizmusgazdaságban: A vállalkozások eszköz-, infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztéseinek, marketing tevékenységeinek támogatása, melyek egyértelmű célja és elvárása a munkahely-teremtés és –megtartás. Az alprogram kiemelkedő beavatkozási területe a turisztikai szolgáltatások fejlesztése. A gyógyfürdők turisztikai célú szolgáltatásfejlesztésére csak az érintett fürdő turizmusért felelős szaktárcával egyeztetett pozícionálása után, annak betartásával adható támogatás a TOP vonatkozó iránymutatása szerint. Az alprogram integrált gazdaságfejlesztési projektek keretében támogatja a helyi érdekű kis- és középvállalkozások specifikus, térségi jelentőséggel bíró termelésének, helyi szolgáltatásainak fejlesztését, a helyi szolgáltatók közötti együttműködések és a helyi érdekű elsősorban kis- és középvállalkozások által előállított helyi termékek (pl. helyi kézműves termékek) térségi együttműködésben történő értékesítését, a termékek, ill. szolgáltatások és a fogyasztás összekapcsolását lehetővé tevő fejlesztéseket.

2.3. Zalai turisztikai vonzerő-fejlesztés: A településfejlesztési részprogram keretében megvalósuló, a természeti és kulturális örökség mainál jobb turisztikai hasznosítását célzó vonzerő-fejlesztés a turizmusgazdaság komplex fejlesztéséhez járul hozzá. Az alprogramból támogatott fő tevékenység a megyei jelentőségű turisztikai attrakciók fejlesztése, valamint a turisztikai célú kerékpárutak bővítése. Előbbi tematikus fejlesztés, amely több turisztikai célpontként is szolgáló zalai település fejlesztését szolgálja integrált módon, utóbbi pedig hálózatos jellegű, több településre is kiterjedő beruházás. A turisztikai attrakciók és a kerékpárút fejlesztése egyaránt szorosan összefonódik a turisztikai szolgáltatások bővítésének céljával, ezért a projektek megvalósítása során kiemelt figyelemmel kell lenni az összehangolásra és egymásra épülésre.

A projektek végleges körének kijelölésére és a részletes előkészítő munka megkezdésére a TOP, a GINOP és a VP elfogadása, és a három OP közti lehatárolások konkretizálódása után kerülhet sor.

3.2.1.2. Projektcsomag illeszkedése a TOP célkitűzésekhez

A projektcsomag az ágazati operatív programok közül a GINOP 6. prioritásával szorosan összefonódva (és részben a GINOP 1-hez kapcsolódva) valósít meg turisztikai fejlesztéseket. TOP forrásokat azokon a területeken vesz igénybe, ahol a GINOP támogatás nem megoldható. Így különösen a **TOP 1.2** és a **TOP 2.2.** intézkedésekhez kapcsolódik – egyrészt a kkv-k foglalkoztatás-barát fejlesztését támogatva, másrészt a társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés céljából.

Célcsoportját az érintett területek önkormányzatai és lakossága, valamint a kül- és belföldi turisták, civil szervezetek adják. Főbb kedvezményezettjei a megyében telephellyel rendelkező vállalkozások, nonprofit szervezetek és konzorciumaik, a települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági szervezetek, illetve az egyházak és szervezeteik.

A projektcsomag által támogatott eredménymutatók a foglalkoztatottak 15-64 éves számának -, valamint a kereskedelmi szálláshelyeken külföldiek és belföldi látogatók által eltöltött vendégéjszakák számának növelése.

3.2.1.3.A projektek időbeli ütemezése

A turizmusfejlesztési projektcsomag alprogramjainak és projektjeinek előkészítése a megyei programozás során 2013-ban kezdődött meg. A megye önkormányzatainak, vállalkozásainak, területfejlesztési és nonprofit szervezeteinek körében több körben végrehajtott felmérések, projektgyűjtések eredményeként

körvonalázódott az a projektjavaslat-kör, ami reálisan számot tarthat a támogatásra 2014 és 2020 között. Az egyes operatív programok közti lehatárolások jelenlegi tisztázatlansága, továbbá a megyei tervezési források szűkössége ugyanakkor nem tették lehetővé a projektek részletes kidolgozását. Ezen okok miatt az előkészítés során azzal számolunk, hogy a 2014. év hátralevő részében és 2015-ben – az OP-lehatárolások és a rendelkezésre álló fejlesztési forráskeretek világossá válását követően – kell sort keríteni a konkrét projektjavaslatok részletes kidolgozására. A fejlesztések megvalósítására ezt követően, várhatóan 2015-2016-os indítással kerülhet sor.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítés (év)	Megvalósítás kezdete (év)	Megvalósítás befejezése (év)
2.1.	Kiemelt megyei jelentőségű turisztikai szolgáltatásfejlesztés	2014-15	2016	2020
2.2.	Új munkahelyteremtést célzó KKV beruházások kis összegű támogatása a turizmusgazdaságban	2014-15	2016	2020
2.3.	Zalai turisztikai vonzerő-fejlesztés	2014-15	2016	2020

3.2.1.4. A projektek előkészítettsége

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítettségi fok
2.1.	Kiemelt megyei jelentőségű turisztikai szolgáltatásfejlesztés	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány
2.2.	Új munkahelyteremtést célzó KKV beruházások kis összegű támogatása a turizmusgazdaságban	Projektötlet-szint
2.3.	Zalai turisztikai vonzerő-fejlesztés	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány (a keretösszeg nagyobbik részére vonatkozóan)

3.2.1.5. NTH által „vezérprojektnek” nevezett projektek és projekt-alcsoomagok

A kiemelt turisztikai jelentőségű kistérségi központok turisztikai szolgáltatásainak és attrakcióinak fejlesztése olyan kulcsprojektnek tekinthető beruházás, amely a projektcsomag keretében megvalósuló további fejlesztések tartalmát, megvalósításának ütemét is befolyásolja – vagyis a többi fejlesztés számára egyben függőségi kockázatot is jelent megvalósulása.

A projektcsomag jelentős része a településfejlesztési részprogram – a Zalai turisztikai vonzerő-fejlesztés alprogram – keretében valósul meg. A településfejlesztési projektek között az NTH nem különböztet meg vezérprojekteket, ugyanakkor az alprogram keretében két projekt, a kiemelt turisztikai attrakciófejlesztés, illetve a Zala Kétkeréken program II. része is kulcsfontosságú fejlesztésnek tekinthető a projektcsomag sikere szempontjából. A három fejlesztés egymásra épülve, egymást erősítve tud valódi turizmusfejlesztési hatásokat elérni.

Sor-szám	„Vezér” projekt vagy projekt-alcsoomag megnevezése ²³	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
2.1.1.	Kiemelt turisztikai jelentőségű kistérségi központok turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése	integrált projekt	TOP 1.2.	Önkormányzati tulajdonban levő turisztikai szolgáltatók eszköz-, infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztései, marketing tevékenysége, új turisztikai szolgáltatások kialakítása, meglévő	Keszthely, Hévíz, Zalakaros, Lenti	2.400,0

²³ A 2.3-as alprogram a településfejlesztési részprogram keretében valósul meg, így a 2.3.1-es és 2.3.2-es fejlesztések nem tekinthetők vezérprojekteknak, ugyanakkor a projektcsomag keretében kulcsfontosságú projekt-alcsoomagoknak minősülnek.

Sor-szám	„Vezér” projekt vagy projekt-alcsoomag megnevezése ²³	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
				attrakcióelemek minőségi felújítása		
2.3.1.	Kiemelt turisztikai jelentőségű kistérségi központok turisztikai attrakció-fejlesztése	integrált projekt	TOP 2.2.	A helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítása és fejlesztése	Keszthely, Hévíz, Zalakaros, Lenti	900,0 ²⁴
2.3.2.	Zala Kétkeréken II. Zalai turisztikai kerékpárút-hálózat fejlesztési program	hálózatos projekt	TOP 3.1	A Vasfüggöny Útvonal (Eurovelo13) és a Balatoni Bringakörút összekapcsolása, a hálózat hiányzó szakaszainak kiépítése, déli és északi útvonal piaci bevezetése, osztrák, szlovén és horvát összeköttetések megteremtése, a Közép-Zalai Hálózat fejlesztésével bővítve	Zala megye	200,0

3.2.2. A projektcsomaghoz kapcsolódó kimeneti mutatók

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Releváns kimeneti mutató	Zala megyei célérték ²⁵
2.1.	Kiemelt megyei jelentőségű turisztikai szolgáltatásfejlesztés		
2.2.	Új munkahelyteremtést célzó KKV beruházások kis összegű támogatása a turizmusgazdaságban	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	72 (db)
2.3	Zalai turisztikai vonzerő-fejlesztés	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	33 280 (látogatás/év)

3.3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag

Projektcsomag sorszáma (azonosítója):	ZALA-ITP 3.
Projektcsomag megnevezése:	Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag

3.3.1. Projektcsomag célja, tartalma

Zala az ország egyik leginkább **aprófalvas vidéke**, az 500 lelkesnél kisebb települések aránya a településállományon belül több mint hatvan százalék. A múltbéli tapasztalatok arra utalnak, hogy az **aprófalvak esetében a sajátos igényekhez és lehetőségekhez illeszkedő fejlesztési megoldásokra van szükség**. Ehhez egyrészt jogszabályi módosítások szükségesek, másrészt pedig a dunántúli aprófalvas területek egészére kiterjedő, a korábbi időszakokban megszokottnál jelentősebb fejlesztési források biztosítására. A helyzetelemzés és a fejlesztési tervezési dokumentumok megállapításai alapján az **aprófalvak újra vonzó lakó-**

²⁴ A teljes költségigény az összes turisztikai attrakció-fejlesztés tervezete. Az egyes városi projektek egyenként nem haladják meg a TOP 2.1 szakmai követelményrendszerében meghatározott legfeljebb 800 millió forintos felső értékhatárt.

²⁵ Az országos célértékekhez képest a Zala megyei arányos célértékek.

és vállalkozási térré tétele valós, jelentős és hatékony kormányzati beavatkozást kíván. A problémák megoldása a terület- és vidékfejlesztés mai szervezeti keretein messze túllép, széles körű összefogást és a korábbinál lényegesen jelentősebb figyelmet tesz szükségessé.

Az alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag az aprófalvakban is jelentkező, és főleg ott összpontosuló társadalmi-gazdasági problémák egy részére kíván válaszokat adni. A csomag célja a **ma még rendkívül hiányos zalai helyi-térségi** (különös tekintettel a helyi és megyei értékárban nevesített, ill. hungaricumnak számító) **termékek és szolgáltatások életre hívásának, piacra vitelének előmozdítása, a termelők-szolgáltatók önkormányzó közösségeinek megszervezése, a termelő-szolgáltató és fogyasztó-vásárlói kapcsolatok kialakítása, a termékek közösségi marketingje, a kapcsolódó logisztikai háttér megszervezése, a termelők bekapcsolása a megyében működő vendéglátóipari-turisztikai vállalkozások beszállítói körébe.** A beavatkozásoknak fontos célja, hogy a településeken növekedjen a helyben előállított termékek és szolgáltatások felhasználásának mértéke (pl. közétkeztetés, közintézmények energiaellátása). A beavatkozásoknak az is célja, hogy egy olyan **minőségbiztosítási rendszer** jöjjön létre, ami a vásárlók-fogyasztók előtt megbízható módon igazolja a termékek-szolgáltatások eredetét és minőségét. A műveletek három ágazatra fókuszálnak:

- Mezőgazdaság:
  - Helyi agrár- és élelmiszertermékek
  - Vad- és halgazdálkodási termékek, valamint gyógynövények és készítményeik
  - Erdészeti és faipari termékek
- Megújuló energia előállítása
- Egyedi, a turizmusgazdaságba integrálható termékek (pl. kézműves termékek, gyógyászati relevanciájú kozmetikumok) és szolgáltatások (pl. termálvízre alapozott gyógykezelés).

A projektcsomag műveleteiből elsősorban a **megye egészét behálózó, a helyi kezdeményezések megyei szintű összefogását támogató kezdeményezéseket** és egyedi mintaprojekteket kívánunk támogatni. Célunk az, hogy az EFOP forrásaiból várhatóan megvalósuló országos, és a Vidékfejlesztési Program révén megvalósuló helyi-mikrotérségi projektek közötti megyei szintű összehangolás létrejöjjön. A harmonikus megyén belüli területi fejlődés megvalósítása érdekében célunk az is, hogy a **projektek olyan településeken valósuljanak meg, ahol a helyi gazdasági potenciál gyengesége** miatt nagyobb léptékű infrastrukturális fejlesztésre nem kerül sor.

3.3.1.1. Projektcsomag keretében tervezett beavatkozások

Az alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag három alprogramból áll:

3.1. **Alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések komplex beruházásainak támogatása:** A támogatások révén olyan a helyi és közösségi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések valósulnak meg, amelynek célja a specifikus, megyei jelentőséggel bíró helyi termékek kifejlesztése, előállítása és értékesítése. Az alprogram keretében helyet kap a vidéki gazdaság üzleti infrastrukturális háttérének támogatása a Vidékfejlesztési Program vidékfejlesztési akcióival összhangban, azokkal komplementer módon. A helyi termékekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó, iparterületeket érintő logisztikai fejlesztések (pl. raktár kapacitások bővítése, hűtőházak kialakítása, a helyi termékek számára piaci terület kialakítása és biztosítása stb.) eredményeként a mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatása, a helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatása valósul meg. Ezáltal javul a helyi vállalkozások működési környezete, amely középtávon munkahelymegőrzést, illetve –teremtést eredményezhet, és hozzájárul a város-vidék együttműködés erősítéséhez. Az intézkedés keretén belül a vidéki térségekben lehetőség nyílik – a piaci versenyt nem torzító módon, kizorító hatást nem eredményezve - az önkormányzatok és az önkormányzati többségi tulajdonú szervezetek kisléptékű élelmiszer-feldolgozásához, termék-előállításához kötődő fejlesztéseinek támogatására. E fejlesztések elsődleges célja az önkormányzatok jogszabályokban rögzített közétkeztetési feladatainak helyi szintű hatékonyabb, foglalkoztatást biztosító és generáló szervezése a VP-vel komplementer módon. Ehhez kapcsolódóan a fejlesztésben érintett önkormányzatoknak közellátási szerződéssel kell rendelkezniük a térségben működő önkormányzatokkal és a területükön működő

közintézményekkel, ami biztosítja e fejlesztések üzleti fenntarthatóságát. E fejlesztések hozzájárulnak a város-vidék kapcsolatrendszer erősítéséhez és a hatékonyabb, gazdaságosabb, nagyobb foglalkoztatást biztosító települési szolgáltatásokhoz. A támogatások révén integrált gazdaságfejlesztési projektek keretében olyan helyi és közösségi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések valósulnak meg, amelynek célja a specifikus, megyei jelentőséggel bíró helyi termékek kifejlesztése, előállítása és értékesítése. Az alprogram szorosan kapcsolódik a VP rövid ellátási lánc tematikus alprogramjához. Az alprogram hozzájárul a Zalai termékmárka kialakításához és piacra vezetéséhez.

3.2. **Új munkahelyteremtést célzó térség-specifikus KKV beruházások támogatása:** az alprogram célja a specifikusan zalai termékeket előállító kkv-k eszköz-, infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztéseinek, marketing tevékenységeinek támogatása, továbbá a helyi termelők és szolgáltatók közötti együttműködések és a helyi érdekű elsősorban kis- és középvállalkozások által előállított helyi termékek (pl. helyi kézműves termékek) térségi együttműködésben történő értékesítése, a termékek, ill. szolgáltatások és a fogyasztás összekapcsolását lehetővé tevő fejlesztések elősegítése. A beruházások integrált gazdaságfejlesztési projektek keretében valósulhatnak meg.

3.3. **Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet kialakítása, működtetése és műveletei (Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ):** Az integrált gazdaságfejlesztési projekt célja egy olyan megyei menedzsment szervezet kialakítása, ami projektgenerálással, szakmai tanácsadással, marketingakciók megvalósításával (pl. vásárokon való részvétel, kiadványok készítése, helyi/térségi vásárok és piacok, weblap, tanácsadás, kereskedőház-funkció) támogatni tudja az alternatív helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezéseket. A felállítandó szervezet feladatai: a helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálása, folyamatsegítése, szakértői támogatása (jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása), helyi gazdaságfejlesztési projektek megalapozása és közösségi integrálása, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése (kutatások, felmérések, fesztiválok, értékesítési akciók támogatása). Az alprogram keretében megyei szintű közösségi célú fejlesztések, megyei és járási nagyrendezvények, programok, tematikus táborok (minden generáció számára, különösen az ifjúsági korosztályokban), valamint egészségügyi prevenció programok, szociokulturális hátrányok felszámolását támogató komplex programok megvalósítására is sor kerül. Az alprogram révén kerülnek megvalósításra a megye számára kiemelkedően fontos témakörökhöz kapcsolódó események (pl. megye nap) és demonstrációs programok a megújuló energiák, kerékpáros közlekedés, helyi élelmiszer-feldolgozás, ifjúsági és szociális turizmus, a foglalkoztatás, új típusú szennyvíz-technológiák területén. Az alprogram hozzájárul a Zalai termékmárka (Zala Brands) kialakításához és piacra vezetéséhez is, aminek kialakításában a megye és a két megyei jogú város működik közre.

A projektek végleges körének kijelölésére és a részletes előkészítő munka megkezdésére a TOP és a VP elfogadása, a két OP közti lehatárolások konkretizálódása után kerülhet sor.

3.3.1.2. Projektcsomag illeszkedése a TOP célkitűzésekhez

A műveletek szorosan kapcsolódnak egyrészt a Vidékfejlesztési Operatív Program Rövid ellátási lánc (REL) tematikus alprogramjához, másrészt a TOP 3. prioritás támogatásával megvalósuló Térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programokhoz. Az alprogram beavatkozásait úgy kell – az OP-k közti lehatárolások tisztázását követően – véglegesíteni, hogy az alprogramból **csak azok a műveletek kapjanak támogatást, melyek a REL és TOP 3.2. beavatkozások eredményes megvalósulását támogatják**, ám nem helyettesítik. E megfontolásokból az alprogramban tervezett műveletek elsősorban a helyi-térségi alternatív gazdasági kezdeményezések közti együttműködést, a **megye egészére kiterjedő összehangolt közös akciókat** (pl. marketing), a jó gyakorlatok elterjesztését, ill. a helyi kezdeményezések létrejöttének előmozdítását szolgálják.

A **TOP 1.1.** intézkedéssel összhangban a projektcsomag fontos eleme az iparterületek szolgáltatásainak, logisztikai lehetőségeinek, illetve alapinfrastruktúrájának fejlesztése, átalakítása a helyi termékek számára szükséges módon.

A projektcsomag 3.2-es alprogramja továbbá a **TOP 1.2.** intézkedést támogatja, amelynek értelmében a helyi érdekű, elsősorban – kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő és -megtartó beruházásainak támogatása valósul meg, amelyek a GINOP kkv támogatásaihoz képest kiegészítő és specifikus jellegűek (pl. helyi kézműves termékek értékesítésének támogatása).

A **TOP 6.2.** intézkedés céljaihoz kapcsolódóan a projektcsomag egyik fontos közvetett **célcsoportját a 3-25 éves korú zalai gyermekek és fiatalok** alkotják. A projektcsomagba foglalt műveletekkel részben az a célunk, hogy ezekben a korosztályokban:

- a.) erősödjenek településükhöz és a megyéhez való **kötődésük**, megismerjék lakóhelyük történelmi, természeti és kulturális örökségét, **váljanak** közösségük múltját és jelenét ismerő, jövőjét alkotni képes, környezettudatos **polgárokká**
- b.) erősödjön bennük annak tudata, hogy a **valós teljesítmény** az életben való előmenetel egyedül lehetséges útja, és a példás iskolai teljesítményt a tágabb közösség is elismeri
- c.) erősödjenek a **hagyományos falusi életmód**, a kistermeléshez és önfenntartáshoz szükséges ismeretek és szaktudás, csoportos lehetőségek biztosításával a gyakorlatban is elsajátíthatják a kertészkedés, szőlőművelés, állattartás, kézművesség alapjait, hogy későbbi életükben mikrovállalkozóként vagy kiegészítő jelleggel be tudjanak kapcsolódni a helyi-térségi termékek és szolgáltatások előállításának közösségébe
- d.) olyan alkotó kulturális, művészeti közösségek jöjjenek létre és működjenek, amik a **zalai kulturális örökség ápolói, őrzői és továbbadói**
- e.) a **hátrányos helyzetben élők** megkapják a közösségektől mindazt a támogatást és esélyt, amit családjuk nem tud megadni nekik, s vállaltan alkotó, a közösséget munkájukkal erősítő tagjaivá váljanak környezetüknek, továbbá **valós gyakorlati felkészítést kapjanak a munka világába való belépésre.**

A projektcsomag a fentiek mellett a **közép- és időskorú generációk** tagjainak is kínál a közösség élményét biztosító, személyes tudásuk erősítését, piacképesebbé tételét, ill. aktív társadalmi szerepvállalásukat támogató lehetőségeket. Ezekben a korosztályokban különösen nagy hangsúlyt kívánunk helyezni a kisközösségi és megyei **szolidaritás** erősítésére, a **munkaerő-piacon** való sikeres helytálláshoz szükséges **ismeretek** megszerzésére, az emlékekben még ott élő helyi termékek felelevenítésére, az **egészség- és környezettudatos életvitel elsajátítására.**

A projektcsomag által támogatott eredménymutató a foglalkoztatottak 15-64 éves számának növelése.

3.3.1.3. A projektek időbeli ütemezése

A projektcsomag alprogramjainak és projektjeinek előkészítése a megyei programozás során 2013-ban kezdődött meg. A megye önkormányzatainak, vállalkozásainak, területfejlesztési és nonprofit szervezeteinek körében több körben végrehajtott felmérések, projektgyűjtések eredményeként körvonalazódott az a projektjavaslat-kör, ami reálisan számot tarthat a támogatásra 2014 és 2020 között. Az egyes operatív programok közti lehatárolások jelenlegi tisztázatlansága, továbbá a megyei tervezési források szűkössége ugyanakkor nem tették lehetővé a projektek részletes kidolgozását. Ezen okok miatt az előkészítés során azzal számolunk, hogy a 2014. év hátralevő részében – az OP-lehatárolások és a rendelkezésre álló fejlesztési források világossá válását követően – kell sort keríteni a konkrét projektjavaslatok részletes kidolgozására. A fejlesztések megvalósítására ezt követően, várhatóan 2015-ös indítással kerülhet sor.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítés (év)	Megvalósítás kezdete (év)	Megvalósítás befejezése (év)
3.1.	Alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések komplex beruházásainak támogatása	2014	2015	2020
3.2.	Új munkahelyteremtést célzó térségspecifikus KKV beruházások támogatása	2014	2015	2020
3.3.	Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet kialakítása, működtetése és műveletei	2014	2015	2020

3.3.1.4. A projektek előkészítettsége

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítettségi fok
3.1.	Alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések komplex beruházásainak támogatása	Projektötlet-szint
3.2.	Új munkahelyteremtést célzó térségspecifikus KKV beruházások támogatása	Projektötlet-szint
3.3.	Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet kialakítása, működtetése és műveletei	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány

3.3.1.5. NTH által „vezérprojektnek” nevezett projektek és projekt-alcsoomagok

A Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ olyan kulcsprojekt, amely nemcsak a 3. projektcsomag, hanem az ITP egészében kiemelt szerepű, mivel a Központnak az ITP végrehajtásában, illetve a jövőbeli pályázók szakmai támogatásában is szerepet szán a megye. A kulcsprojekt megvalósítása ezért az ütemezésben a projektcsomagok között is az egyik legelső tervezett fejlesztés.

Sor-szám	„Vezér” projekt vagy projekt-alcsoomag megnevezése	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
3.3.1.	Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ	integrált projekt	TOP 6.2.	A helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálása, folyamatsegítése, szakértői támogatása (jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása), márkázása, piacra jutás támogatása, kapcsolódó befektetés-ösztönzés helyi gazdaságfejlesztési projektek megalapozása és közösségi integrálása, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése (kutatások, felmérések, fesztiválok, értékesítési akciók támogatása).	Zala megye egész területe	685,3

3.3.2. A projektcsomaghoz kapcsolódó kimeneti mutatók

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Releváns kimeneti mutató	Zala megyei célérték ²⁶
3.1.	Alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések komplex beruházásainak támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	72 (db)
3.2.	Új munkahelyteremtést célzó térségspecifikus KKV beruházások támogatása	-	-
3.3.	Zalai helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozó menedzsment szervezet kialakítása, működtetése és műveletei	-	-

3.4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag

Projektcsomag sorszáma (azonosítója):	ZALA-ITP 4.
Projektcsomag megnevezése:	Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag

²⁶ Az országos célértékekhez képest a Zala megyei arányos célértékek.

3.4.1. Projektsomag célja, tartalma

Zala megye foglalkoztatási helyzete – összefüggésben a megye gazdaságának relatív pozíció-vesztésével – csak korlátozottan mutat fel javulást. A helyzetelemzés és a fejlesztési tervezési dokumentumok alapján különösen **komoly problémák mutatkoznak a munkaerő-piac hátrányos helyzetű célcsoportjainak** (fiatalok, nők, 50 év felettiak és alacsony iskolázottságúak) foglalkoztatásában, amit a közfoglalkoztatás rendszerének átalakítása sem tudott teljes körűen megoldani. Mindezen megfontolásokból **az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközszerét rugalmas, a helyi-térségi igényekre gyorsan reagálni tudó elemekkel célszerű bővíteni.**

A foglalkoztatási együttműködési projektsomag célja olyan **rugalmas közösségi beavatkozások lehetőségének megteremtése**, melyek egyszerre teszik a mainál vonzóbb üzleti-beruházási célponttá Zala megyét, szolgálják a munkaerő-piac hátrányos helyzetű célcsoportjainak (fiatalok, nők, 50 év felettiak és alacsony iskolázottságúak) foglalkoztatás-bővülését és hozzájárulnak a helyi-térségi innovatív fejlesztési kapacitások bővüléséhez. A projektsomag kiemelt figyelmet szentel a súlyos munkaerőpiaci-problémákkal küzdő, az elnéptelenedés által veszélyeztetett kis- és aprófalvak demográfiai egyensúlyának helyreállítására is.

Az ESZA forrásokból megvalósuló foglalkoztatási műveletek a **gazdaságfejlesztési projektsomag keretében megvalósuló foglalkoztatás-bővüléssel is járó fejlesztések kiegészítő elemeként** hozzájárulnak ahhoz, hogy a létrejövő új munkahelyeket megfelelő felkészültségű és szaktudású munkavállalók tölthessék be. A projektsomag a korábbi programozási időszakban létrejött, elsősorban az alacsony iskolázottságúak munkaerő-piaci (re)integrációját szolgáló helyi-térségi foglalkoztatási együttműködések, kísérleti akciók újabb elemekkel történő bővülését is támogatja (pl. szociális szövetkezetek, mentor-programok). A projektsomag műveletei a **Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának** együttműködésével valósulnak meg.

3.4.1.1. Projektsomag keretében tervezett beavatkozások

A projektsomag öt alprogramból áll:

- 4.1. **Kiemelt megyei jelentőségű foglalkoztatás-bővítő fejlesztésekhez kapcsolódó munkaerő-piaci műveletek:** A projektek egy-egy nagyobb foglalkoztatási jelentőségű, a megyében megvalósuló beruházáshoz biztosítanak kiegészítő támogatást, vagyis integrált gazdaságfejlesztési projektek részeként megvalósuló ESZA forrásfelhasználást jelentenek. A projektek keretében a későbbi foglalkoztatottak előzetes kiválasztására, felkészítésére, képzésére-átképzésére, ill. a foglalkoztatás-bővítést vagy a működési profilt átalakító vállalkozásoknál a dolgozók átképzésére, az új feladatokra történő felkészítésre kerül sor. A fentiek mellett a foglalkoztatási paktumok keretein belül a megyei gazdaságfejlesztési csomag részét képező közvetett kkv támogatásokhoz kapcsolódóan (amely jellemzően telephelyfejlesztést, eszközbeszerzést célzó ERFA támogatás) lehetőség nyílt foglalkoztatás-bővítést, a munkaerő képzését célzó ESZA támogatás igénybevitelére. Az intézkedés jellemzően a TOP 1-es prioritásból származó beruházási támogatást egészíti ki célzott egyedi munkahely-teremtési és -megtartási támogatással. A támogatás célja azoknak a megyei és helyi jelentőségű beruházásoknak a kiegészítő támogatása, amelyek jelentős foglalkoztatási potenciállal bírnak. Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások közvetlen célja ezen beruházások foglalkoztatottságot növelő hatását a beruházással érintett térségbe koncentrálni. A megyei foglalkoztatási paktum keretében egy olyan pénzalap kialakítására is sor kerül, ami lehetővé teszi akut munkapiaci válsághelyzetek gyors kezelését.
- 4.2. **Zalai innovatív foglalkoztatási paktum:** A paktum keretei közt feltárásra kerülnek a foglalkoztatási nehézségek, ezekre való gyors reagálás, lehetséges megoldások kidolgozása, a megvalósítás támogatása elsősorban foglalkoztatást elősegítő támogatási lehetőségek kihasználásával. Az önálló ESZA-forrás felhasználású projektként megvalósuló paktum széles körű összefogásra épül, munkáltatók, munkavállalók munkaügyi és képzési szakemberek bevonásával, saját menedzsment koordinálásával. A paktum tagjai az általuk képviselt szervezeten keresztül legerőteljesebb befolyást tudnak gyakorolni a helyi munkaerőpiacra, ezáltal előmozdítani a növekvő és tartós foglalkoztatást, így a gazdaság növekedését. A paktum keretén belül valós, érdemi együttműködés valósul meg, tapasztalatok cseréjével, megoldások keresésével és megvalósítással a közös érdekek kapcsán. A megvalósítók olyan szakmai tudással rendelkező személyek,

akik képesek a változó környezeti kihívásaihoz alkalmazkodni, tudásukat bővíteni, új lehetőségeket integrálni a célok elérése érdekében. A szakmai megvalósítók révén létrejön az a humánerőforrás háttér, amely a projektötleket összefogja, eredményes megvalósításukat garantálja a források leghatékonyabb kihasználásával. Célcsoportok: a paktum tagjai – munkájuk eredményességét befolyásoló workshop-ok, szakmai rendezvények keretén belül érdemi együttműködés megvalósítása, javaslatok kidolgozása; menedzsment – folyamatos képzési és ismeret bővítési lehetőségük biztosítása, foglalkoztatásuk és működési feltételeik finanszírozása; foglalkoztatottak és álláskeresők – foglalkoztatást elősegítő képzési, bér, utazási támogatások, szolgáltatások.

- 4.3. **Zalai Fecskeház Program:** A megyében letelepedni szándékozó képzett szakemberek lakhatásának elősegítése, ezáltal a foglalkoztatók munkaerő igényének szélesebb körű garantálása. Az önálló ESZA-forrás felhasználású projekt célja a fiatal szakember házaspárok lakhatásának elősegítése, ezáltal az elvándorlás mérséklése, hiányszakmák kialakulásának megakadályozása. Zala megye az elmúlt programozási időszakban az egyik élenjáró térség volt a kisvárosi és falusi fiatalok megtartását, visszatelepülését támogató ún. Fecskeház típusú kezdeményezések elindításában. A korábban felhalmozott tapasztalatok alapján az alprogram keretében újabb Fecskeházak kialakítását tervezzük, ahol a fiatal családok néhány évre szóló elhelyezést kapnak, valamint lakhatási támogatásban részesülnek. A Fecskeházakban élők kiegészítő jelleggel munkapiaci felkészítő képzéseken, tréningeken vehetnek részt, s elvárás velük szemben, hogy aktív szerepet vállaljanak a települési közösség életében.
- 4.4. **Zalai Talentum - komplex ösztöndíj- és gyakornokprogram:** Állandó, évente meghirdetett, a megye egészére kiterjedő ösztöndíj- és gyakornok program, aminek az a célja, hogy a megyében és a megyén kívül tanuló diákok helyi munkáltatóknál szerezzenek gyakorlati tudást, valamint a foglalkoztatásuk ugyanott valósuljon meg. A gyakorlati idő alatt azokat a gyakorlati képességeket szerezzék meg, melyek nélkülözhetetlenek a tanult szakmájukban, az elvégzett feladat célszerű legyen a foglalkoztató számára. A diplomamunka vagy szakdolgozat témája illeszkedjen a munkáltató igényéhez, annak kidolgozása indokolt legyen és hasznosuljon. A munkáltatói és tanulói közös érdekeltség az ösztöndíj és gyakornoki támogatással valósítható meg. A program nyújtotta lehetőségek minél szélesebb körben való ismertetése, ezáltal gyakorlati és álláslehetőségek feltárása, mely foglalkoztatás növekedést generál. A megszerzett tudást a helyi munkáltatók hasznosítják. Az alprogram a megyei gazdaságfejlesztési tevékenységekkel összehangolt módon, az ipar, a turizmusfejlesztés és a helyi gazdaságfejlesztés területére fókuszálva valósul meg önálló ESZA-forrás felhasználású projektként, a megyei vállalkozások, képzőintézmények és a Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának bevonásával. A programban részt vevő vállalkozások a gyakornokok alkalmazására egy éves támogatást kapnak, ami fedezi a bér- és járulékköltségeket. A program lezárultát követően, az egyetem-főiskolát elvégzett és a gyakornoki helyeken elhelyezkedő diákok, ill. foglalkoztatóik támogatásban részesülhetnek továbbfoglalkoztatás esetén.
- 4.5. **A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program:** A megyében foglalkoztatott munkavállalók mobilitásának elősegítése önálló ESZA-forrás felhasználású projekt keretében, annak érdekében, hogy a kistelepüléseken élők munkavállalási lehetősége bővüljön, valamint a foglalkoztatási centrumokban letelepült munkáltatók nagyobb számmal foglalkoztassanak hátrányos településen élőket. A munkavállalók képzettségüknek megfelelő munkalehetőséggel tudjanak élni. Ennek a fő eleme a lakhatási támogatás (amit a megyébe visszatérő munkavállalók, ill. a lakóhelyüktől távol, de még a megyén belül dolgozó munkavállalók kaphatnak), valamint közösségi közlekedési eszköz igénybevitelével történő ingázás támogatása, munkarendhez nem kapcsolódó közlekedési lehetőség esetén lakhatási támogatás biztosítása, egy településről történő nagyobb létszám esetén a csoportos szállítás finanszírozása.

A projektek végleges körének kijelölésére és a részletes előkészítő munka megkezdésére a TOP, a GINOP, az EFOP és a VP elfogadása, és a négy OP közti lehatárolások konkretizálódása után kerülhet sor.

3.4.1.2. Projektcsoomag illeszkedése a TOP célkitűzésekhez

A projektcsoomag a **TOP 6.1** (foglalkoztatási paktumok létrehozása) és a **TOP 6.2** (térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó ESZA tevékenységek) intézkedések megvalósulását támogatja. Az utóbbi intézkedések céljaihoz

kapcsolódóan a projektcsomag egyik fontos közvetett **célcsoportját a 16-35 éves korú zalai fiatalok** alkotják. A projektcsomagba foglalt műveletekkel részben az a célunk, hogy ezekben a korosztályokban:

- a.) közvetlen **kapcsolat jöjjön létre a későbbi munkaadók és munkavállalók** között, a fiatalok már a közép- és a felsőoktatásban való részvételük során gyakorlati tapasztalatokra tegyenek szert a zalai vállalkozásokban folyó alkotó munkára vonatkozóan, a munkaadók pedig megismerjék későbbi alkalmazottaik képességeit, gondolkozását, jövőképét
- b.) különösen a más megyékben felsőoktatási intézményt látogató **fiatalok ösztönzést kapjanak a Zalába való visszatérésre**, élők kapcsolatot alakítsanak ki az itt működő vállalkozásokkal, egyéni és családi életpályájuk felvázolásakor érdemben számoljanak a hazatérés lehetőségével
- c.) a **hátrányos helyzetben élők** megkapják a közösségektől mindazt a támogatást és esélyt, amit családjuk nem tud megadni nekik, s vállaltan alkotó, a közösséget munkájukkal erősítő tagjaivá váljanak környezetüknek, továbbá **valós gyakorlati felkészítést kapjanak a munka világába való belépésre**.

A projektcsomag az eredménymutatók közül a program elhagyásának időpontjában, illetve az azt követő hat hónapon belüli foglalkoztatottsági-, valamint a támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma célértékének elérését támogatja.

3.4.1.3. A projektek időbeli ütemezése

A projektcsomag alprogramjai jelenleg előkészítési fázisban vannak. A projektcsomagok egy része, ugyanakkor korábbi kezdeményezésekre épít, így megvalósulásuk várhatóan 2015-től megkezdődhet.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítés (év)	Megvalósítás kezdete (év)	Megvalósítás befejezése (év)
4.1.	Kiemelt megyei jelentőségű foglalkoztatás-bővítő fejlesztésekhez kapcsolódó munkaerő-piaci műveletek	2014-20	2015	2020
4.2.	Zalai innovatív foglalkoztatási paktum	2014-20	2015	2020
4.3.	Zalai Fecskeház Program	2014-15	2016	2020
4.4.	Zalai Talentum program	2014-15	2016	2020
4.5.	A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program	2014-15	2016	2020

3.4.1.4. A projektek előkészítettsége

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítettségi fok
4.1.	Kiemelt megyei jelentőségű foglalkoztatás-bővítő fejlesztésekhez kapcsolódó munkaerő-piaci műveletek	nem releváns
4.2.	Zalai innovatív foglalkoztatási paktum	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány
4.3.	Zalai Fecskeház Program	Projektötlet szint A projektek egy részénél a korábbi kezdeményezések, jó gyakorlatok rendelkezésre állnak, a projektcsomagtól ezek folytatása kap támogatást
4.4.	Zalai Talentum program	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány
4.5.	A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program	nem releváns

3.4.1.5. NTH által „vezérprojektnek” nevezett projektek és projekt-alcsoportok

A projektcsomag keretében három vezérprojekt került meghatározásra. A foglalkoztatási paktum megvalósítása összefügg az integrált gazdaságfejlesztési projektcsomaggal, így érdemes azt az időszak elején, a projektcsomag alprogramjaival összehangolva megvalósítani. A Zalai Fecskeház és Talentum Programok pedig olyan komplex

fejlesztések, amik több ESZA beavatkozást is magukba foglalnak, így kulcsszerepet töltenek be a projektsomagon belül.

Sor-szám	„Vezér” projekt vagy projekt-alcsoomag megnevezése	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
4.2.1.	Zalai innovatív foglalkoztatási paktum	integrált projekt	TOP 6.1.	foglalkoztatási stratégiák illetve kapcsolódó alap-dokumentumok, tanulmányok, kidolgozása; tanácsadói, információnyújtási tevékenység; helyi/térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések lebonyolítása; paktum inkubátor – szolgáltatásfejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára foglalkoztatásösztönző fejlesztéseik érdekében; a munkavállalók mobilitását, ill. munkába való visszatérését segítő intézkedések	Zala megye egésze	962,6
4.3.1.	Zalai Fecskeház Program	hálózatos fejlesztés	TOP 6.1.	Fecskeház-lakások kialakítása, lakbér-támogatás, képzések, foglalkoztatásra és közösségi szerepvállalásra felkészítő tanácsadás, tájékoztatás a támogatási lehetőségekről, munkavállalást elősegítő szolgáltatások keretében jogi, munkavállalási tanácsadás biztosítása. közösségi közlekedési eszköz igénybevételel történő ingázás támogatása, munkarendhez nem kapcsolódó közlekedési lehetőség esetén lakhatási támogatás biztosítása, egy településről történő nagyobb létszám esetén a csoportos szállítás finanszírozása	Zala megye egésze	400,0
4.4.1.	Zalai Talentum program	integrált projekt	TOP 6.1.	gyakornokok alkalmazásának bértámogatása, ösztöndíjak, képzések, demonstrációs programok, tanácsadás, gyakornokok kiközvetítésével kapcsolatos szolgáltatások nyújtása	Zala megye egésze	250,0

3.4.2. A projektsomaghoz kapcsolódó kimeneti mutatók

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Releváns kimeneti mutató	Zala megyei célérték ²⁷
4.1.	Kiemelt megyei jelentőségű foglalkoztatás-bővítő fejlesztésekhez kapcsolódó munkaerő-piaci műveletek	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is	1 990 (fő)
4.2.	Zalai innovatív foglalkoztatási paktum	A munkahelyi képzésekben résztvevők száma	2 170 (fő)
4.3.	Zalai Fecskeház Program		
4.4.	Zalai Talentum program		
4.5.	A zalai munkavállalók földrajzi mobilitását elősegítő program	Programokba bevont személyek száma	18 090 (fő)

²⁷ Az országos célértékekhez képest a Zala megyei arányos célértékek.

3.5. Élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag

Projektcsomag sorszáma (azonosítója):	ZALA-ITP 5.
Projektcsomag megnevezése:	Élhető, versenyképes zalai falvak és városok

3.5.1. Projektcsomag célja, tartalma

A projektcsomag átfogó célja a megyéből való elvándorlás mértékének csökkentése, az ehhez szükséges lehetőségek bővítése és szolgáltatások fejlesztése. A Területfejlesztési Konceptióhoz kapcsolódó helyzetelemzés alapján Zala megyében **a lakónépesség csökkenés az országos átlagot meghaladja**, a legutóbbi, 2011-es népszámláláskor 15 ezer fővel éltek kevesebben a megyében, mint tíz évvel korábban. A **népességcsökkenés mellett folyamatos az elvándorlás is: az országosan jó eredményű középiskolákból a diplomát szerző fiatalok nem térnek vissza**. Az elvándorlás és népességcsökkenés a Lenti és Letenyei kistérség aprófalvas térségeit érintette leginkább, míg a Keszthelyi és Hévízi kistérségekben – első sorban a turisztikai vonzerő és az avval járó munkahelyek miatt – vándorlási többlet jelentkezett.

A projektcsomag **célja Zala megye népességmegtartó és népességvonzó képességének erősítése a települési környezet minőségének javításán keresztül**. A gazdasági prosperitás és az emberközpontú élhető környezet együttes fejlődése révén megállítható a népességfogyás és egy társadalmi-gazdasági értelemben egyaránt harmonikusan fejlődő térsége lehet az országnak Zala megye.

A projektcsomag keretében megvalósuló projektet hozzájárulnak a települések – a TOP céljaival összhangban elsősorban a kisvárosok – revitalizációjához (a községek településfejlesztésére a VP támogatásával kerül elsősorban sor). A fejlesztések fókuszja a vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés, a városközponti közterületek megújítása, a helyi együttműködéseket támogató szociális közösségfejlesztés, család- és klímabarát zöldfelületi rendszer és közlekedés kialakítása, leromlott városi területek rehabilitációja a lakosság életminőségének javítása, az élhető városok kialakítása érdekében.

3.5.1.1. Projektcsomag keretében tervezett beavatkozások

Az élhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag összesen 5 alprogramból áll:

- 5.1 **Városfejlesztés:** A városfejlesztési alprogram a városok élhetőségének javítását, így pedig a település népességmegtartó erejének növelését szolgálja. Az alprogram keretében különösen a városközpont-fejlesztés, a városi zöldfelület-fejlesztés, a környezetvédelmi fejlesztések, és különböző szemléletformálási akciók valósulnak meg – integrált városrehabilitációs projekten keresztül. A városfejlesztési projektek a KEHOP természetvédelmi projektjeit egészítik ki, az egészséges, vonzó, emberközpontú épített- és természeti környezet Területfejlesztési Konceptióban megjelölt stratégiai ágazati célját támogatva. Az alprogram fő kedvezményezettjei az önkormányzatok, elsődleges célcsoportja pedig a helyi lakosság.
- 5.2 **Városi közlekedésfejlesztés:** Az alprogram célja a fenntarthatósági szempontokat előtérbe helyező közlekedési fejlesztések megvalósítása, amely egyrészt a környezettudatosság növelését, másrészt a lakossági földrajzi mobilitás erősítését is szolgálja. Ennek keretében közösségi és kerékpárút-fejlesztésekre, valamint a közlekedés-biztoság javítására szolgáló, ESZA forrásfelhasználással kiegészített integrált városrehabilitációs projektekre kerül sor. A fejlesztések a Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag 1.4-es, valamint a Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag 2.3-as alprogramjaival egymást erősítve, - ahol lehetséges - a szinergikus hatásokat is kihasználva valósulnak meg. A fejlesztések megvalósítói elsősorban a helyi önkormányzatok.
- 5.3 **Városi energiahatékonyság:** A városi energiahatékonysági alprogram egyszerre szolgálja a megújuló energia és a hatékonyabb, tudatosabb energiafelhasználás elterjesztését. A projekt a KEHOP vállalkozóknak, civil szervezeteknek, távhő szolgáltatóknak és egyéb állami szervezeteknek kínált energiahatékonysági projektjeit kiegészítve az önkormányzatok, és azok intézményei számára kínál fejlesztési lehetőségeket. Az alprogram energiahatékonysági fejlesztéseket, megújuló energia programokat,

komplex energia programokat, SEAP-k (Fenntartható Energia Cselekvési Terv) megalkotását, valamint környezettudatossági kezdeményezéseket egyaránt támogat. A fejlesztések ESZA forrásfelhasználással kiegészített integrált városrehabilitációs projekteken keresztül valósulnak meg.

5.4 Szociális városrehabilitáció – ERFA fejlesztések: Az alprogram keretében megvalósuló fejlesztések a leromlott települési környezet minőségének javítását tűzik ki célul. A szociális városrehabilitációt szolgáló ERFA fejlesztések olyan komplex programok (azaz integrált városrehabilitációs projektek), amely egyszerre szolgálják a városkép átalakulását, fejlesztését, a hátrányos helyzetű csoportok (különösen a fiatalok, romák, szociálisan rászoruló családok, munkanélküliek, idősek) lakhatási helyzetének javítását, kiegészítve olyan infrastrukturális fejlesztésekkel, mint a vízellátás és szennyvíz-elvezetés helyzetének kezelése, vagy éppen az adott városszám elérhetőségének (közúti, vagy közösségi közlekedési) javítása. Az alprogram keretében különösen szociális városrehabilitációs fejlesztések, szociális bérlakás, illetve társasház-felújítási programok valósulnak meg. A szociális városrehabilitációs ERFA fejlesztések támogatják az 5.5-ös alprogramot, vagyis a TOP 6.3-as intézkedése által támogatott ESZA jellegű fejlesztések szükséges infrastrukturális hátterét is.

5.5 Szociális városrehabilitáció – ESZA fejlesztések: A szociális városrehabilitációt szolgáló ESZA fejlesztések –az ERFA beruházásokat kiegészítve, azokhoz is illeszkedve – törekuszenek a helyi társadalmi együttműködések fejlesztésére, a társadalmi felelősségvállalás erősítésére. Az alprogram keretében ugyanakkor nemcsak az ERFA fejlesztésekkel érintett területek, illetve az ott élő lakosság szociális rehabilitációja történik, hanem a teljes települési közösség szociális ellátásainak fejlődése várható. Ennek érdekében integrált városrehabilitációs projektek, vagy önálló ESZA fejlesztések keretében támogatják a leromlott városi területen élők önálló jövedelemszerzési képességét, fejlesztik a szociális alapellátásokat, elősegítik a szociális közösségfejlesztést, a leszakadó diákok számára tanoda programot indítanak, mentálhigiéniai és adósságrendezési akciókat vezetnek be, továbbá városrehabilitációs célú közbiztonság-erősítő akciókat indítanak.

A projektek végleges körének kijelölésére és a részletes előkészítő munka megkezdésére a TOP, a KEHOP, az RSZTOP és a VP elfogadása, valamint az OP-k közötti lehatárolások konkretizálódása után kerülhet sor.

3.5.1.2. Projektcsomag illeszkedése a TOP célkitűzésekhez

A projektcsomag alprogramként más és más TOP prioritás célkitűzéseit támogatja. Így a TOP 2.1, 3.1, 3.2, 4.4, 6.3, 5.1 és 5.2 intézkedéseikhez egyaránt kapcsolódik. A városfejlesztési, közlekedésfejlesztési, energiahatékonysági, illetve az ERFA jellegű városrehabilitációs projektek elsődleges közvetlen célcsoportja a települési önkormányzatok, továbbá a szociális városrehabilitációs ERFA és ESZA projekteknél a nonprofit szervezetek és egyházak, ugyanakkor a projektek közvetett célcsoportja, a fejlesztések haszonélvezője (az energiahatékonysági projektek kivételével) a települési lakosság, különösen pedig a leromlott városi területeken élő családok, romák.

Az eredménymutatók közül a projektcsomag első sorban a települési környezet minőségével való elégedettség, a gyalogos, kerékpáros, vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya, a primer energiafelhasználás mértéke, a megújuló energiaforrások használatának mértéke, a szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma, valamint a programok eredményeképp jobb életkilátással kikerültek számának céljaihoz járul hozzá.

3.5.1.3. A projektek időbeli ütemezése

Az élehető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag alprogramjainak és projektjeinek előkészítése a megyei programozás során 2013-ban kezdődött meg. A megye önkormányzatainak, vállalkozásainak, területfejlesztési és nonprofit szervezeteinek körében több körben végrehajtott felmérések, projektgyűjtések eredményeként körvonalazódott az a projektjavaslat-kör, ami reálisan számot tarthat a támogatásra 2014 és 2020 között. Az egyes operatív programok közti lehatárolások jelenlegi tisztázatlansága, továbbá a megyei

tervezési források szűkössége ugyanakkor nem tették lehetővé a projektek részletes kidolgozását. Ezt nehezítette a településfejlesztési programokat tervező szervezetek felelősségi körének változása is. Ezen okok miatt az előkészítés során azzal számolunk, hogy a 2014. év hátralevő részében és 2015-ben – az OP-lehatárolások és a rendelkezésre álló fejlesztési forráskeretek világossá válását követően – kell sort keríteni a konkrét projektjavaslatok részletes kidolgozására. A fejlesztések megvalósítására ezt követően, várhatóan legkorábban 2015-2016-os indítással kerülhet sor.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítés (év)	Megvalósítás kezdete (év)	Megvalósítás befejezése (év)
5.1.	Városfejlesztés	2014-15	2016	2020
5.2.	Városi közlekedésfejlesztés	2014-15	2016	2020
5.3.	Városi energiahatékonyság	2014-15	2016	2020
5.4.	Szociális városrehabilitáció – ERFA fejlesztések	2014-15	2016	2020
5.5.	Szociális városrehabilitáció – ESZA fejlesztések	2014-15	2016	2020

3.5.1.4. A projektek előkészítettsége

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítettségi fok
5.1.	Városfejlesztés	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány
5.2.	Városi közlekedésfejlesztés	Projektötlet-szint Előzetes megvalósíthatósági tanulmány csak néhány egyedi fejlesztési elképzelés esetében készül
5.3.	Városi energiahatékonyság	
5.4.	Szociális városrehabilitáció – ERFA fejlesztések	
5.5.	Szociális városrehabilitáció – ESZA fejlesztések	

3.5.1.5. Kulcsfontosságú projektek

A településfejlesztési projektcsomagok esetében nem beszélhetünk az NTH által „vezérprojektnek”, vagy „kulcsprojektnek” nevezett projektekről, ugyanakkor ezen projektcsomagok esetében is meghatározhatók olyan fejlesztések, amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak az ITP-n belül. Az élehető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag esetében a városi vállalkozásbarát fejlesztések azok a kulcsfontosságú projektek, amelyek integrált projektként egyszerre szolgálják a projektcsomag szerteágazó céljainak többségét.

Sor-szám	Kulcsfontosságú projekt-alcsoomag megnevezése	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
5.1.1	Zalai vállalkozásbarát városfejlesztések	integrált projekt	TOP 2.1. továbbá: TOP 3.1., 3.2., 4.4.	közlekedési hálózat fejlesztése, közművesítés, csapadékelvezetési rendszer fejlesztése, területrendezés és városi zöldterületek növelése, városrehabilitáció, alulhasznosított területek új funkciókkal való megtöltése, városközpontot érintő egyéb fejlesztések	Hévíz, Keszthely, Lenti, Letenye, Pacsa, Zalakaros, Zalalövő, Zalaszentgrót	9.760,0 ²⁸

²⁸ A teljes költségigény az összes település vállalkozásbarát városfejlesztésének tervezete, mely tartalmazza a TOP 2.1., 3.1., 3.2. és 4.4. intézkedéseinek támogatásai révén megvalósítandó fejlesztéseket is. Az egyes városi projektek egyenként nem haladják meg a TOP 2.1 szakmai követelményrendszerében meghatározott legfeljebb 5 milliárd forintos felső értékhárót.

3.5.2. A projektsomaghoz kapcsolódó kimeneti mutatók

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Releváns kimeneti mutató	Zala megyei célérték ²⁹
5.1.	Városfejlesztés	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	13 400 (m ²)
5.2.	Városi közlekedésfejlesztés	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	36 (km)
		Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	4 (db)
5.3.	Városi energiahatékonyság	Az üvegházhatást okozó gázok éves csökkenése	10 736,9 (tonna CO ₂ egyenérték)
		A középületek éves elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	1 074 712,29 (kWh/év)
5.4.	Szociális városrehabilitáció – ERFA fejlesztések	Helyreállított lakóegységek városi területeken	52 (lakóegység)
5.5.	Szociális városrehabilitáció – ESZA fejlesztések	Programokba bevont személyek száma	18 090 (fő)

3.6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektsomag

Projektsomag sorszáma (azonosítója):	ZALA-ITP 6.
Projektsomag megnevezése:	Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektsomag

3.6.1. Projektsomag célja, tartalma

Zala megyében a **népesség egészségi állapota országos összehasonlításban kedvezőtlen**, és különösen az aprófalvas térségek közszolgáltatásokkal való ellátottsága gyenge. A működő házi orvosok száma csökkent, a megye 182 településén pedig nincs helyben házi orvos, miközben az orvos-beteg találkozások száma növekszik. Ezzel párhuzamosan az egészségügyi és szociális ellátórendszer leterheltségét növeli, hogy **Zala megye népessége** alapvetően **előregedő**. A Területfejlesztési Konceptióhoz kapcsolódó helyzetelemzés megállapításai alapján a viszonylag aktívabb 60-70 év közötti idősök nagyobb arányban vannak jelen a Hévízi és Keszthelyi kistérségben, az inkább gondoskodásra, ellátásra szoruló 70 év feletti korcsoport magas aránya pedig elsősorban a megye északnyugati szegletét (Lenti kistérség) jellemzi, mely jelenség a megyehatár Vas megyei oldalán is folytatódik.

A projektsomag átfogó célja a **zalai közszolgáltatások minőségének és elérhetőségének fejlesztése** a helyi lakosság életkörülményeinek javítása, illetve a növekvő igények kiszolgálása érdekében. A projektsomag keretében megvalósuló projektek így hozzájárulnak **az egészségügyi és szociális alapellátás** (pl. házi orvosi rendelők, védőnői hálózat, idősek otthona, falugondnoki szolgálat) **infrastruktúrájának, elérhetőségének és minőségének fejlesztéséhez**, valamint a meglévő önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények **akadálymentesítéséhez**.

3.6.1.1. Projektsomag keretében tervezett beavatkozások

A Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektsomag ERFA típusú pontszerű fejlesztéseket tartalmaz, amelyek – illeszkedve a TOP intézkedések struktúrájához – három alprogram keretében valósulnak meg:

²⁹ Az országos célértékekhez képest a Zala megyei arányos célértékek.

- 6.1 **Egészségügyi alapellátás fejlesztések:** Az alprogram keretében egészségügyi infrastrukturális fejlesztések valósulnak meg a helyi szintű alapellátó rendszer (házi orvos-, házi gyermekorvosi ellátás, fogászati alapellátás, védőnői ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) szolgáltatásai minőségének javítása érdekében. Ennek keretében az alprogram épület-felújítási, és bővítési tevékenységeket, ehhez kapcsolódóan pedig eszközbeszerzést támogat. Az ágazati operatív programok közül elsősorban az EFOP 1. és 2. prioritás fejlesztéseivel való összhang megteremtése kulcsfontosságú. Az alprogram kiegészítő jelleggel támogatja a GINOP alacsony gazdasági fejlesztéseket, valamint támogatja a KEHOP energiahatékonysági céljait is.
- 6.2 **Szociális alapellátás fejlesztése:** Az alprogram szociális alapellátás fejlesztését célzó intézkedései – összhangban az előregedő társadalmi helyzettel – első sorban az időskorúak ellátásai elérhetőségének és minőségének javítására törekszenek. Így különösen a helyi idősek otthonának fejlesztése, a falugondnoki szolgáltatások javítása, és egyéb integrált gondozási intézmények szolgáltatásainak infrastrukturális (különösen épület-felújítási és bővítési munkálatok, eszközbeszerzés, berendezési-felszerelési tárgyak beszerzése) fejlesztése a cél. A fejlesztések hozzájárulnak az EFOP 1. és 2. prioritásához.
- 6.3 **Akadálymentesítés:** Az akadálymentesítési alprogram a közszolgáltatási intézmények elérhetőségének, illetve a szolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztésére szolgál. Ennek keretében az önkormányzat hivatali épületének, valamint a kulturális, tudományos, ifjúsági, vagy foglalkoztatási intézményeinek akadálymentesítése valósul meg. Az alprogram illeszkedik az EFOP 1-4. prioritásaihoz, továbbá a KÖFOP közszolgáltatások minőségének javítása céljához.

A projektek végleges körének kijelölésére és a részletes előkészítő munka megkezdésére a TOP és EFOP elfogadása, és a két OP közti lehatárolások konkretizálódása után kerülhet sor.

3.6.1.2. Projektcsoomag illeszkedése a TOP célkitűzésekhez

A projektcsoomag a TOP 4.1, 4.2, 4.3 intézkedésekhez, vagyis a **TOP 4.A, Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése céljához kapcsolódik.** A projektcsoomag egyrészt az egészségügyi alapellátó-rendszer infrastrukturális fejlesztését, az intézmények szolgáltatásainak és infrastrukturális feltételeinek korszerűsítését, a hozzáférés egyenlőtlenségeinek mérséklését célozza. Másrészt célkitűzés a szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, annak érdekében, hogy a társadalmi leszakadással veszélyeztetett csoportok helyzetének javítására irányuló programok végrehajtásához biztosított legyen a megfelelő intézményi háttér, csökkenthető legyenek a családi terhek, és az életminőséget javító új szolgáltatások induljanak. A projektcsoomag harmadrészt a meglévő önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítésére szolgál. A fő célcsoport a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, különösen pedig a sérülékeny társadalmi rétegek.

A projektcsoomag által támogatott eredménymutató a fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők számában a célérték elérése.

3.6.1.3. A projektek időbeli ütemezése

A Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsoomag alprogramjainak és projektjeinek előkészítése a megyei programozás során 2013-ban kezdődött meg. A megye önkormányzatainak, vállalkozásainak, területfejlesztési és nonprofit szervezeteinek körében több körben végrehajtott felmérések, projektgyűjtések eredményeként körvonalazódott az a projektjavaslat-kör, ami reálisan számot tarthat a támogatásra 2014 és 2020 között. Az egyes operatív programok közti lehatárolások jelenlegi tisztázatlansága, továbbá a megyei tervezési források szűkössége ugyanakkor nem tették lehetővé a projektek részletes kidolgozását. Ezt nehezítette a településfejlesztési programokat tervező szervezetek felelősségi körének változása is. Ezen okok miatt az előkészítés során azzal számolunk, hogy a 2014. év hátralevő részében és 2015-ben – az OP-lehatárolások és a rendelkezésre álló fejlesztési forráskeretek világgossá válását követően – kell sort keríteni a konkrét

projektjavaslatok részletes kidolgozására. A fejlesztések megvalósítására ezt követően, várhatóan 2016-os indítással kerülhet sor.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítés (év)	Megvalósítás kezdete (év)	Megvalósítás befejezése (év)
6.1.	Egészségügyi alapellátás fejlesztések	2015	2016	2020
6.2.	Szociális alapellátás fejlesztése	2015	2016	2020
6.3.	Akadálymentesítés	2015	2016	2020

3.6.1.4. A projektek előkészítettsége

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítettségi fok
6.1.	Egészségügyi alapellátás fejlesztések	Projektötlet-szint
6.2.	Szociális alapellátás fejlesztése	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány csak néhány egyedi fejlesztési elképzelés esetében készül
6.3.	Akadálymentesítés	Projektötlet-szint

3.6.1.5. Kulcsfontosságú projektek

A településfejlesztési projektcsomagok esetében nem beszélhetünk az NTH által „vezérprojektnek”, vagy „kulcsprojektnek” nevezett projektekről, ugyanakkor ezen projektcsomagok esetében is meghatározhatók olyan fejlesztések, amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak az ITP-n belül. A zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag két legfontosabb célja az egészségügyi és szociális ellátások rendszerének helyi szintű fejlesztése – így ez tekinthető kulcsfontosságú pontszerű fejlesztéseknek.

Sor-szám	Kulcsfontosságú projekt-alcsoport megnevezése	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
6.1.1	Zalai egészségügyi és szociális fejlesztések	pontszerű fejlesztés	TOP 4.1. és 4.2	szociális és egészségügyi ellátások infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatások minőségének javítása	Keszthely, Lenti, Letenye, Zalaszentgrót és a nem járasszékhely települések	230,0 ³⁰

3.6.2. A projektcsomaghoz kapcsolódó kimeneti mutatók

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Releváns kimeneti mutató	Zala megyei célérték ³¹
6.1.	Egészségügyi alapellátás fejlesztések	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	7 020 (fő)
6.2.	Szociális alapellátás fejlesztése	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	13 (db)
6.3.	Akadálymentesítés	Akadálymentesített épületek száma	19 (db)

3.7. Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag

Projektcsomag sorszáma (azonosítója):	ZALA-ITP 7.
Projektcsomag megnevezése:	Otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag

³⁰ A teljes költségigény az összes zalai egészségügyi és szociális jellegű fejlesztések tervezete. Az egyes városi projektek egyenként nem haladják meg a TOP 4.1, illetve 4.2 szakmai követelményrendszerében meghatározott felső értékhatárt.

³¹ Az országos célértékekhez képest a Zala megyei arányos célértékek.

3.7.1. Projektsomag célja, tartalma

Egy erős, nemzetközi versenybe szálló Zala nem képzelhető el összetartó, a fejlesztések iránt elkötelezett, megújulásra képes közösségek, aktív társadalmi szerepvállalás és önkéntes tevékenységek nélkül. A Zala Megyei Területfejlesztési Program Operatív Programjának 4. prioritása (*Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében*) kimondja, hogy a településfejlesztési infrastrukturális beruházások mellett szükség van azokra a szoft tevékenységekre, amelyek megteremtik a fejlesztések társadalmi bázisát. A projektsomag célja ezért **a helyi közélet szervezésében és a kultúra ápolásában meghatározó szerepű civil és egyházi szervezetek támogatása** annak érdekében, hogy **bővüljön a közösségépítő tevékenységek köre, erősödjön a civil társadalom, nőjön a társadalmi aktivitás,** ezzel együtt pedig **fejlődjön a társadalmi kohézió.**

A projektsomag a **helyi identitás megerősítése** mellett **a kulturális sokszínűség megtartására** törekszik, hiszen Zala megyében – különösen a dél-zalai területeken – jelentős a nemzetiségek jelenléte. A megyei identitás megerősítése a helyi, változatos hagyományokra építve, azok megtartása mellett lehet életképes. A projektsomag egyaránt támogatja a térségi, illetve megyei identitás, valamint a helyi, vagyis települési szintű identitás erősítését.

A közösségépítést elősegíti, hogy Zala megyében hagyománya van a településközi együttműködéseknek és a civil szervezeti működésnek. A megyében országos összehasonlításban is magas a nonprofit szervezetek száma, amelyek döntő többsége a szabadidő, a sport és a kultúra területén aktív.³² A projektsomag célja ezért, hogy **ráerősítsen a meglévő térségi közösségi kooperációkra és megerősítse a civil szervezetek ez irányú akcióit.**

3.7.1.1. Projektsomag keretében tervezett beavatkozások

Az Otthonunk Zala – közösségerősítő projektsomag három alprogramból áll. Az alprogramok mindegyikében önállóan, vagy integrált projektek részeként megjelenő ESZA beavatkozások lehetségesek.

- 7.1 **A megyei identitást és összetartozást erősítő kiemelt programok:** a „zalaiság”, vagyis a megyéhez való kötődés erősítését, illetve a megye arculatának kiépítését szolgálják. Az alprogram keretében kiemelt szerepet kap a helyi termékek brandjének (komplex zalai brand) létrehozása, illetve ehhez kapcsolódóan a helyi termelők hálózatának kiépítése. Az alprogram összekapcsolódódik a Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektsomaggal – ezen belül is a Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ létrejöttével. A fejlesztések a két megyei jogú várossal szoros együttműködésben kerülnek megvalósításra.
- 7.2 **Helyi közösségerősítő programok:** a programok a települési szintű közösségépítést támogatják. Az alprogram keretében egyaránt támogatásra kerülnek a helyi, térségi, vagy akár országos jelentőségű rendezvények, fesztiválok szervezése; a helyieknek szóló közösségi programok fejlesztése; vagy a szociális szövetkezeti forma elterjesztése.
- 7.3 **Civil szervezetek erősítése:** a helyi civil közösségi élet aktivitásának növelésére szolgáló támogatások. Az alprogram keretében a helyi identitás-építést szolgáló programokon túl különösen a helyi sportélet, a polgárőr hálózat, és a helyi gazdasági élet fejlesztése valósul meg.

A projektek végleges körének kijelölésére és a részletes előkészítő munka megkezdésére a TOP és a VP elfogadása, valamint az OP-k közötti lehatárolások konkretizálódása után kerülhet sor.

3.7.1.2. Projektsomag illeszkedése a TOP célkitűzésekhez

A projektsomag a **TOP 6.4. intézkedés** támogatásával valósul meg, a társadalmi aktivitás növelése, a társadalmi összetartozás erősítése céljait szolgálja. A projektsomag támogatásai révén első sorban az

³² Zala Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemzés (97/2012. (XI.28) KH számú Zala Megyei Közgyűlés határozattal elfogadott) munkarésze.

önkormányzatok (és azok szervezetei), egyéb közintézmények, civil és egyházi szervezetek, vagy akár gazdasági társaságok, szövegkezetek is valósíthatnak meg a helyi lakosságot célzó, közösségerősítő programokat.

A projektcsomag az eredménymutatók közül a szociális partnerek, vagy nem kormányzati szervezetek által részben, vagy teljesen végrehajtott projektek számának célértékéhez járul hozzá.

3.7.1.3. A projektek időbeli ütemezése

Az otthonunk Zala – közösségerősítő projektcsomag alprogramjainak és projektjeinek előkészítése a megyei programozás során 2013-ban kezdődött meg. A megye önkormányzatainak, vállalkozásainak, területfejlesztési és nonprofit szervezeteinek körében több körben végrehajtott felmérések, projektgyűjtések eredményeként körvonalazódott az a projektjavaslat-kör, ami reálisan számot tarthat a támogatásra 2014 és 2020 között. Az egyes operatív programok közti lehatárolások jelenlegi tisztázatlansága, továbbá a megyei tervezési források szűkössége ugyanakkor nem tették lehetővé a projektek részletes kidolgozását. Ezt nehezítette a településfejlesztési programokat tervező szervezetek felelősségi körének változása is. Ezen okok miatt az előkészítés során azzal számolunk, hogy a 2014. év hátralevő részében és 2015-ben – az OP-lehatárolások és a rendelkezésre álló fejlesztési forráskeretek világossá válását követően – kell sort keríteni a konkrét projektjavaslatok részletes kidolgozására. A fejlesztések megvalósítására ezt követően, várhatóan 2015-2016-os indítással kerülhet sor.

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítés (év)	Megvalósítás kezdete (év)	Megvalósítás befejezése (év)
7.1.	A megyei identitást és összetartozást erősítő kiemelt programok	2014-15	2016	2020
7.2.	Helyi közösségerősítő programok	2014-15	2016	2020
7.3.	Civil szervezetek erősítése	2014-15	2016	2020

3.7.1.4. A projektek előkészítettsége

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Előkészítettségi fok
7.1.	A megyei identitást és összetartozást erősítő kiemelt programok	Előzetes megvalósíthatósági tanulmány
7.2.	Helyi közösségerősítő programok	Projektötlet-szint
7.3.	Civil szervezetek erősítése	

3.7.1.5. Kulcsfontosságú projektek

A településfejlesztési projektcsomagok esetében nem beszélhetünk az NTH által „vezérprojektnek”, vagy „kulcsprojektnek” nevezett projektekről, ugyanakkor ezen projektcsomagok esetében is meghatározhatók olyan fejlesztések, amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak az ITP-n belül. Az otthonunk Zala projektcsomag esetében a megyei identitást és összetartozást erősítő programoknak van kulcsszerepe az integrált területi program településfejlesztései között.

Sor-szám	Kulcsfontosságú projekt-alcsoport megnevezése	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
7.1.1	A megyei identitást és összetartozást erősítő kiemelt programok	hálózatos projekt	TOP 6.4.	a „zalaiság”, vagyis a megyéhez való kötődés erősítése, illetve a megye arculatának kiépítése, a helyi termékek brandjének (komplex zalai brand) létrehozása, illetve ehhez kapcsolódóan a helyi termelők hálózatának	Zala megye	174,0 ³³

³³ A tervezett hálózatos projekt megyei és járási projektelemeket tartalmaz, melyek egyenként nem lépik át az 50 millió forintos maximum összeghatárt.

Sor-szám	Kulcsfontosságú projekt-alcsoomag megnevezése	Projekt típusa	Kapcsolódó TOP intézkedés	Tervezett tevékenységek	Érintett települések megnevezése	A projekt költségigénye (mFt)
kiépítése						

3.7.2. A projektcsomaghoz kapcsolódó kimeneti mutatók

Sor-szám	Alprogram megnevezése	Releváns kimeneti mutató	Zala megyei célérték ³⁴
7.1.	A megyei identitást és összetartozást erősítő kiemelt programok	Támogatott civil szervezetek száma	36 (db)
7.2.	Helyi közösségerősítő programok	Programokba bevont személyek száma	18 090 (fő)
7.3.	Civil szervezetek erősítése		

³⁴ Az országos célértékekhez képest a Zala megyei arányos célértékek.

4. *A horizontális elvek érvényesülése az ITP fejlesztéseiben*

A horizontális elvek közül kiemelkedő fontosságú volt az ITP során a **partnerségi tervezés**. Az ITP tervezésében kiemelt szerepe van a megyei önkormányzatnak, ugyanakkor az illetékességi területén működő települési önkormányzatokat aktívan bevonták a fejlesztések megtervezése során.

A fejlesztési igényeket több körben ismételt sablon szerinti formában küldhették meg az önkormányzatok, ezt követően pedig személyes egyeztetések és konzultációk eredményeképp került kialakításra a projektcsomagok és tervezett projektek köre.

A partnerség keretében nemcsak az önkormányzatok, hanem az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviselők, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonása is megvalósult – a Zala Megyei Területfejlesztési Program kapcsán kidolgozott partnerségi program mentén. Ennek keretében a Zala Megyei Önkormányzat a Széchenyi Programirodával közös szervezésben konferenciákat, konzultációkat szervezett tájékoztatási és a fejlesztések összehangolása céljából. A megyei jogú városokkal való egyeztetések pedig a Zala Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum keretében valósultak meg.

Az **esélyegyenlőség és társadalmi felzárkózás** kérdésköre a Zala Megyei Területfejlesztési Program alapján alapvetően a munkaerő-piaci beavatkozások, a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációja, a fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek lehetőségeinek javítása, illetve a közoktatási programok esetében jelentett központi kérdést. Ennek tükrében az ITP tervezése során a projektcsomagok és kulcsprojektek kialakításakor az esélyegyenlőség kiemelt szempont volt.

A gazdaságfejlesztési részprogram esetében a zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési, valamint a foglalkoztatási együttműködési projektcsomagok esetében jelenik meg legplasztikusabban az esélyegyenlőség kérdésköre. Előbbi kifejezetten az aprófalvas, elmaradottabb térségek fejlesztésére koncentrál, míg utóbbi a leszakadó, (munkaerőpiaci, vagy egyéb szempontból) hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztatásának elősegítésére fókuszál. Minden ERFA típusú fejlesztésnél kiemelt szempont továbbá az akadálymentesítés – ami a településfejlesztési részprogram esetében önálló alprogramot is kapott. A településfejlesztési részprogram emellett az esélyegyenlőség jegyében – a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációja céljából – jelentős forrásokat allokál továbbá szociális városrehabilitációs ERFA és ESZA típusú beavatkozásokra egyaránt.

A szociális városrehabilitációs fejlesztések összekapcsolódnak **bűnmegelőzési** horizontális céllal – különösen a leromlott városi területeken. A bűnmegelőzést ezzel együtt a társadalmi együttműködést elősegítő, a helyi közösségek erősítését, a közösségi összefogást forszírozó programok is támogatják. Ezen projektek első sorban a településfejlesztési projektcsomag keretében valósulnak meg.

A **klímaváltozás hatásainak csökkentése** a Zala Megyei Területfejlesztési Program fontos horizontális témája – amely önállóan (klímavédelmi program, energiahatékonysági program), és más fejlesztések részeként (agrár-környezetgazdálkodás, élhető városi fejlesztések) is kiemelt szerepet kap. Az ITP-ben belül célzottan az Élhető zalai falvak és városok projektcsomagon belül jelennek meg a klímavédelemhez kapcsolódó célok és projektek, a Városi energiahatékonysági alprogram keretében. A kifejezetten energiahatékonysági és megújuló energiákat felhasználó fejlesztések mellett ugyanakkor a turizmusfejlesztés, és az alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektek esetében is fontos szempont a környezet védelme, és a fenntartható területhasználat. A konkrét klímavédelmi, illetve a klímaváltozásra való felkészülést szolgáló projektek mellett az ITP továbbá hangsúlyt fektet a szemléletformálásra, a környezettudatosság fejlesztésére – különösen a családok körében.

A **fejlesztések családbarát** jellege a Területfejlesztési Program alapján szintén több projektcsomagban prioritást jelent. A gazdaságfejlesztési projektcsomagok a munkába állást segítő intézményrendszer kialakítása, és a családbarát foglalkoztatási formák elterjesztése mellett a családok üdülési és rekreációs lehetőségeinek bővítését is célozzák. A településfejlesztési projektcsomagok keretében a városi terek megújítása a családok lakókörülményeinek fejlesztésével, az élhetőség szempontjainak szem előtt tartásával valósulhat meg. Emellett

a szociális ellátórendszer fejlesztései esetében (például a védőnői hálózat fejlesztésével) prioritást jelentenek a családok, és a különböző szemléletformáló akciók során is kiemelt egységnek számít a család (ezen programok például az energiatudatossági, vagy közösségi életben való részvételi aktivitásának fejlesztését célozzák).

Az ITP tervezése és végrehajtása során a **fenntarthatóság** szempontja egyaránt kiemelt figyelmet kapott. A *fenntarthatóság pénzügyi* vonatkozásai önkormányzati (vagyis kedvezményezett) szinten jelentkeznek első sorban. Az egyes projektekből következő esetleges növekvő üzemeltetési költségeket az energetikai, vagy egyéb korszerűsítési fejlesztések, illetve az ipari beruházás-ösztönző projektek tudják ellensúlyozni. Az ITP tervezés során ezért a projekteket nemcsak projektcsomag, hanem települési szinten is terveztük, a – partnerségi elveket támogató – települések közötti forráselosztás arányosságának figyelembe vételével.

A *környezeti fenntarthatóság* elvei egyrészt az energiahatékonysági, illetve klímavédelmi beruházásokhoz köthető. A konkrét beruházások mellett azonban kiemelt szerepe van a tájékoztatásnak, szemléletformálásnak is, hiszen a környezeti fenntarthatóság nagyban függ a tudatos lakossági magatartástól is (pl. kerékpárhasználatra való áttérés, helyi termékek fogyasztására való hajlandóság). A fenti két szempont mind a gazdaságfejlesztési, mind a településfejlesztési projektcsomagok kialakítása során figyelmet kapott: számos integrált projekt keretében egyszerre valósul meg beruházás és szemléletformálás.

A fenntarthatóság harmadik dimenziója, a *társadalmi fenntarthatóság* összefügg azzal, hogy a fejlesztések valós igényekre reagáltak-e. A projektek, projektcsomagok megtervezése során ezért a Zala Megye Területfejlesztési Koncepcióját megalapozó Helyzetelemzés tapasztalataira építve kiemelt figyelmet szenteltünk a fejlesztési igények alátámasztottságának – amit az egyes projektek esetében az előzetes megvalósíthatósági tanulmányok részletesen is tartalmaznak. A társadalmi fenntarthatóság gondolatköre az egész zalai ITP-t áthatja: kiemelt átfogó célkitűzés Zala megye lakosságmegtartó erejének növelése a munka-, és szabadidős lehetőségek fejlesztésével, a helyi identitás megerősítésével. A zalai ITP sikerének kulcsa, hogy sikerül-e a fejlesztésekkel a lakosság számára valóban vonzó környezetet kialakítani, így a népességcsökkenést megállítani és új lendülettel megtölteni a megyét.

5. Kockázatelemzés

Az ITP egyes projektcsomagjaihoz kapcsolódó függőségi, ütemezési és szervezeti kockázatokat az alábbi „kockázati térkép” tartalmazza.

Projektcsomag	Kockázat bemutatása		
	Függőségi	Ütemezési	Szervezeti
1. Zalai integrált gazdaságfejlesztési projektcsomag	A projektcsomag közvetett célcsoportjának beruházásai az ágazati OP-kon való sikeres pályázásától is függenek. Kerékpárút-fejlesztések az iparfejlesztési beruházások megvalósulásától függenek.	Kerékpárút-fejlesztések egymásra épülése valósuljon meg (projektcsomagon belül és az élfhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomaggal összehangoltan egyaránt).	A kerékpárút-fejlesztési program több település közös, összehangolt beruházását kívánja meg, ez a szervezeti kapacitások leterheltségéhez vezethet.
2. Zalai turizmusfejlesztési projektcsomag		A turisztikai szolgáltatás-fejlesztés és a turisztikai attrakciófejlesztést össze kell hangolni. A projektcsomag keretében is megvalósulnak kerékpárút-fejlesztések, amelyeket a gazdaságfejlesztési projektcsomaggal, illetve a határmenti programokból megvalósuló fejlesztésekkel kell összehangolni.	
3. Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag	Kulcsprojektre épül az ITP végrehajtási, és több projekt megvalósítási tevékenység.		A projektcsomag keretében létrejövő szervezeti egység kedvezményezett és projekt támogató szerepet egyaránt betölt, így a szervezeti kapacitások terhelésére fokozottan figyelemmel kell lenni.
4. Zalai foglalkoztatási együttműködési projektcsomag	A projektcsomag keretében megvalósuló fejlesztések erősen kapcsolódnak a többi gazdaságfejlesztési projektcsomaghoz, azokat támogató tevékenységként is jelennek meg a fejlesztések.		
5. Élfhető, versenyképes zalai falvak és városok projektcsomag	A vállalkozásbarát fejlesztések kerüljenek összhangba az ipari infrastruktúra-fejlesztésekkel.	Szociális városrehabilitáció ESZA és ERFA fejlesztéseinek összehangolt végrehajtása szükséges.	Projektcsomag keretében számos alprogram megvalósul, így a szervezeti kapacitások terhelésére fokozottan figyelemmel kell lenni.
6. Zalai közszolgáltatás-fejlesztési projektcsomag			Több település valósít meg egyszerre hasonló programot, ezt a kapacitástervezés során figyelembe kell venni.
7. Otthonunk Zala - közösségerősítő projektcsomag		A közösségerősítő programok kialakítása során érdemes építeni a zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektcsomag első eredményeire.	

Kockázatok kezelésére szolgáló eszközök:

- Projekttervezés során figyelembe vett és megfontolt kockázati térkép

- Előzetes megvalósíthatósági tanulmányok részletes projektvizsgálatának eredményei részletesebben, projektszinten bemutatják a kockázatokat és lehetséges kezelésüket.
- A Zala Megyei Önkormányzat 100%-os tulajdonát képező nonprofit gazdasági társaság, vagy a Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ támogató/akcelerátor szerepe (pl. a vállalkozások pályázati tevékenységében, projektgenerálásban) a függőségi és ütemezési kockázatokat oldja.
- Ütemezési kockázatok támogatására a Zala Megyei Önkormányzat 100%-os tulajdonát képező nonprofit gazdasági társaság, vagy a Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ keretében működő koordinációs és egyeztetési platform nyújt támogatást.

6. Az ITP végrehajtásának módja

A 2014-2020 közötti uniós finanszírozású programok végrehajtási rendszerének kialakítása – beleértve az intézményrendszeri és eljárásendi kérdéseket – a Miniszterelnökség feladat- és hatásköre. A végrehajtási rendszer kidolgozása folyamatban van, végleges kialakítása az operatív programoknak az Európai Bizottsággal történt leegyeztetését követően lehetséges. Jelen fejezet célja a végrehajtás keretrendszerének átfogó bemutatása, különös tekintettel a megyei kompetenciába tartozó feladatok meghatározására.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív program alapján a megyei önkormányzat felel a TOP és az ágazati operatív programok végrehajtásának koordinációjáért, valamint szakmailag segíti a megye potenciális kedvezményezettjeit, a projektgazdákat a projektjavaslatok és pályázatok készítésében.

A Zala Megyei Integrált Területi Programot a Miniszterelnökség és a Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága (Irányító Hatóság) által jóváhagyott menedzsment szervezet hajtja végre. A részletes intézményi keretek és működési mechanizmusok kialakításához szükséges döntések és jogszabályi háttér jelenleg még nem áll rendelkezésre, ugyanakkor a végrehajtási szervezetre Zala megye az alábbiakban bemutatott szervezeti megoldást tartja megvalósíthatónak.

6.1. Végrehajtási funkciók és szervezeti megoldások

Az integrált területi program végrehajtásának megtervezése során öt fontos funkcióról kell rendelkezni:

1. **Döntési funkció.** A Zala Megyei Közgyűlés, mint a megyei tervezési dokumentumok elkészítéséért felelős szervezet, hatékonyan képes megítélni a TOP, illetve az egyéb ágazati, valamint határmenti projektek illeszkedését a megyei fejlesztési dokumentumokhoz. A Közgyűlés ezért közreműködik ezen pályázatok elbírálásával foglalkozó bíráló bizottság munkájában, vizsgálja és értékeli a megye illetékességi területén megvalósuló fejlesztések megyei fejlesztési irányokhoz való illeszkedését.
2. **Közreműködő szervezeti feladatok.** Az ITP kapcsán a projekt-végrehajtás fontos szereplője a közreműködő szervezet, amely a döntés-előkészítéstől a megvalósult fejlesztések monitoringjáig terjedő pályázati adminisztrációs feladatok ellátásáért felel.
3. **Akcelerátor funkció.** A Megyei Önkormányzat támogatja az ITP-ben szereplő, illetve a megyei fejlesztési célokat támogató egyéb projektek előkészítését és kidolgozását. Különösen a nagyobb, összetettebb, több szereplőt integráló vagy újszerű projektek (pl. kísérleti projektek, hálózatos projektek) esetében van szükség arra, hogy a megye, mint közreműködő egység támogassa a projektek megvalósulását.
4. **Koordinációs platform biztosítása.** A Zala Megyei Önkormányzat feladata a megye területén megvalósuló pályázatok összehangolása, a pályázati tevékenységek közötti integráció elősegítése. Ennek fóruma egy koordinációs platform lehet, amely teret biztosít a partnerségnek, a fontosabb fejlesztési szereplők folyamatos egyeztetéseinek.
5. **Kedvezményezett szerep.** Az ITP értelmében a Megyei Önkormányzat a pályázatok potenciális kedvezményezettje, azaz a fejlesztések végrehajtójaként is megjelenik (pl. Zalai Talentum Program, Zala Kétkeréken Program). A megyének így fel kell készülnie a saját hatáskörben előkészítendő és megvalósítandó feladatok ellátására.

A **döntési funkciót** a Zala Megyei Közgyűlés előterjesztéseinek elkészítésével a Zala Megyei Önkormányzati Hivatal segíti.

A 2014-2020-as európai uniós időszak **közreműködő szervezetei** a korábbi időszak KSZ-einek szakmai bázisán kerülnek kialakításra, de új szervezeti struktúrában. A TOP keretében megvalósuló projektek esetében a KSZ

funkciót várhatóan az önkormányzati finanszírozási kérdésekben már korábban is közreműködő, az önkormányzatokkal szoros igazgatási kapcsolatban lévő Magyar Államkincstár Zala Megyei Igazgatósága látja el.

Az **akcelerátori, koordinációs és kedvezményezetti szerepek** az ITP projektjeinek gyakorlati megvalósítását szolgálják. Ezt a három funkciót a Zala Megyei Önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő nonprofit kft., vagy a Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ látja el. A Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központ a Zalai alternatív hálózati gazdaságfejlesztési projektsomag keretében létrehozott többcélú szervezet.

A Központ feladatai részletesen a következők:

- Akcelerátor szerep:
  - projektgenerálás,
  - pályázók számára nyújtott szakmai – különösen pedig pályázati – tanácsadás,
  - több megvalósítóval rendelkező - konzorciumi - pályázatok (pl. kerékpárút fejlesztés, innovatív foglalkoztatási paktum, turisztikai fejlesztések) esetén a közösségi kormányzás elősegítése, az összefogás költségeinek csökkentése.
- Koordinációs platform:
  - rendszeresen ülésező együttműködési felület biztosítása a megye legfontosabb fejlesztési szereplői³⁵ számára,
  - megye és megyei jogú városok integrált területi programjának összehangolása,
  - a megye területén az ágazati és határmenti OP-kból, illetve az egyéb hazai és nemzetközi projektek keretében megvalósuló projektek összehangolása a megyei TOP fejlesztésekkel,
  - (pénzügyi és műszaki) tervezési és kivitelezési koordináció.
- Saját projektek gondozása:
  - pályázatok előkészítése és menedzsmentje,
  - pályázatok megvalósítása (pénzügyi tervezés és végrehajtás, műszaki tervezés és végrehajtás, közbeszerzések lebonyolítása).

Ennek keretében különösen az alternatív gazdaságfejlesztési akciók támogatása:

- megyei marketingakciók megvalósítása (pl. vásárokon való részvétel, helyi/térségi piacok megszervezése, weblap),
- termékfejlesztés mentorálása.

A szervezeti egység havi beszámolási kötelezettséggel tartozik a Zala Megyei Közgyűlés felé, így tevékenységére, és az ITP előrehaladására a megyének folyamatos rálátása lesz, melyben a Zala Megyei Önkormányzat képvisellete folyamatosan biztosított.

Az ITP végrehajtásának Zala megyei modelljét az alábbi ábra szemlélteti.

---

³⁵ A Zala Megyei Önkormányzat mellett különösen Nagykanizsa és Zalaegerszeg megyei jogú városok önkormányzata, a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, a Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, és a LEADER helyi akciócsoportok.

Forrás: saját ábra

6.2. Szükséges kapacitások

Becslésünk szerint az ITP végrehajtásához szükséges kapacitásigény zöme a Zala Megyei Önkormányzat 100 %-os tulajdonát képező nonprofit Kft-nél, vagy a Zalai Helyi Gazdaságfejlesztési Központnál jelentkezhet. A szükséges kapacitások a TOP, illetve az egyes ágazati operatív programok tényleges végrehajtásának elindulását követően határozatok meg.

6.3. Monitoring és értékelés

A 34/2014. (X.9.) KH számú határozattal elfogadott Zala Megyei Területfejlesztési Program – Stratégiai Programrésze javaslatot tesz a monitoring és értékelési tevékenységek megszervezésére is. A területfejlesztési programhoz kapcsolódó monitoring és értékelési tevékenység célja a program hatékony végrehajtásának, illetve elvárt eredményeinek nyomon követése, azaz annak figyelemmel kísérése, hogy a tervezett beavatkozások megvalósulnak, s a tervezett outputok létrejönnek. A monitoring és értékelési terv részletes kidolgozása ugyanakkor a következő időszak feladata, összefüggésben egyrészt a végrehajtási és finanszírozási rendszer kialakításával; másrészt pedig a tervezett programok, projektek vonatkozásában történő szakmai és térségi egyeztetésekkel.

A Területfejlesztési Program Stratégiai programrésze szerint a monitoring tevékenységet célszerű a megyei önkormányzathoz, illetve a megyei önkormányzathoz közvetlenül kapcsolódó szervezethez delegálni, figyelembe véve azt is, hogy mivel integrált, a teljes megyét érintő programról van szó, a monitoring rendszer kereteinek kialakítása és működése megfeleljen a nyilvánosság, az átláthatóság és a partnerség alapelveinek.

A területfejlesztési program végrehajtásához kapcsolódóan emellett minimum 2 értékelés szükséges: egy időközi, a 2014-2016-os évekre vonatkozóan, valamint egy utólagos. Az értékeléseket az EU-s gyakorlatnak megfelelően külső, független szakértő szervezet végzi el.

Hivatalos lap

Szerkeszti: Zala Megyei Önkormányzati Hivatal
Felelős szerkesztő: Dr. Mester László megyei főjegyző
Kiadja: Zala Megyei Közgyűlés
Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 10.
Felelős kiadó: Dr. Pál Attila a közgyűlés elnöke
Zala Megyei Önkormányzat Házinyomda 10/2014

ISSN 1585-2288